

Opracowanie ekofizjograficzne

Dla obszaru miasta Czaplinek położonego między ulicami: Wałęcką, Poznańską, Kujawską, Bydgoską, Grunwaldzką, Pławieńską i Rzeźnicką

Małgorzata Jakubowska
[październik 2013r.]

Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla terenu miasta Czaplinek położonego między ulicami : Wałęcką, Poznańską, Kujawską, Bydgoską, Grunwaldzką, Pławieńską i Rzeźnicką w związku z uchwałą nr Nr LIX/488/10 Rady Miejskiej w Czaplinku z dnia 23 sierpnia 2010 r. w sprawie przystąpienia do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Czaplinek.

Spis treści:

I. Wprowadzenie.	str.3
1. Przedmiot i cel opracowania.	str.3
2. Podstawa prawna i zakres opracowania.	str.4
3. Wykorzystane akty prawne i opracowania.	str.6
II. Charakterystyka stanu i funkcjonowania środowiska.	str.8
1. Lokalizacja.	str.8
2. Położenie fizyczno – geograficzne.	str.15
3. Rzeźba terenu, geologia i geomorfologia.	str.16
4. Gleby.	str.18
5. Bogactwa naturalne.	str.18
6. Hydrologia.	str.19
7. Klimat.	str.22
8. Flora.	str.25
9. Fauna.	str.33
10. Charakterystyczne formy krajobrazowe.	str.34
11. Obszary i obiekty chronione.	str.36
11.1 Ochrona prawna i planistyczna zasobów środowiska.	str.36
11.2 Środowisko kulturowe.	str.40
12. Zagadnienia sozologiczne - źródła zagrożenia środowiska.	str.47
12.1 Jakość powietrza.	str.47
12.2 Hałas komunikacyjny drogowy.	str.48
12.3 Jakość wód podziemnych i powierzchniowych.	str.48
12.4 Przekształcenia rzeźby terenu.	str.49
12.5 Odpady.	str.49

III.	Powiązania oraz procesy zachodzące w środowisku.	str.51
	1. Dotychczasowe zmiany w środowisku i jego odporność na skutki tych zmian	str.51
	2. Powiązania przyrodnicze obszaru z jego otoczeniem.	str.51
IV.	Ocena stanu i funkcjonowania środowiska.	str.52
	1. Ocena odporności środowiska na degradację oraz zdolności do regeneracji.	str.52
	2. Ocena stanu ochrony zasobów przyrodniczych i krajobrazowych.	str.53
	3. Ocena zgodności dotychczasowego użytkowania i zagospodarowania obszaru z uwarunkowaniami przyrodniczymi.	str.53
	4. Ocena charakteru i intensywności zmian zachodzących w środowisku analizowanego obszaru oraz terenów bezpośrednio przyległych.	str.54
V.	Wstępna prognoza dalszych zmian zachodzących w środowisku.	str.55
VI.	Przyrodnicze predyspozycje kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej. Ocena przydatności środowiska – uwarunkowania ekofizjograficzne.	str.56
	1. Główne elementy kształtujące system przyrodniczy.	str.56
	2. Uwarunkowania i predyspozycje ekofizjograficzne.	str.56
	3. Ocena przydatności środowiska. Obszary chronione. Pola konfliktowe.	str.57
	4. Wnioski do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.	str.57

I. Wprowadzenie.

1. Przedmiot i cel opracowania.

Niniejsze podstawowe opracowanie ekofizjograficzne wykonane zostało dla terenu położonego w granicach administracyjnych miasta Czaplinek w gminie Czaplinek, powiat drawski, wydzielonego zgodnie z treścią Uchwały Nr LIX/488/10 Rady Miejskiej w Czaplinku z dnia 23 sierpnia 2010 r. w sprawie przystąpienia do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Czaplinek.

Zgodnie z art. 72 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. – Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (jednolity tekst Dz.U.2013.1232), w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zapewnia się:

- ✓ warunki utrzymania równowagi przyrodniczej uwzględniające racjonalną gospodarkę zasobami przyrody,
- ✓ określenie proporcji niezbędne do zachowania lub przywrócenia równowagi przyrodniczej i prawidłowych warunków życia dla obszarów planowanych do przeznaczenia na poszczególne cele, uwzględniając jednocześnie zadania związane z ich zagospodarowaniem,
- ✓ określenie sposobu zagospodarowania obszarów zdegradowanych w wyniku działalności człowieka, klęsk żywiołowych lub naturalnych procesów zachodzących w przyrodzie.

W celu określenia powyższych wskazań wykonuje się opracowania ekofizjograficzne. Uwzględniają one rodzaj opracowywanego planu, cechy poszczególnych elementów przyrodniczych i ich wzajemne powiązania oraz aktualne, a także przewidywane potrzeby lokalne.

Przez opracowanie ekofizjograficzne rozumie się dokumentację sporządzoną na potrzeby planów zagospodarowania przestrzennego, charakteryzującą poszczególne elementy przyrodnicze, których obecność stwierdzono na obszarze objętym opracowywanym planem, ich wzajemne powiązania i prognozy skutków tych powiązań.

Zgodnie z § 2 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych (Dz.U.2002.155.1298), rozróżnia się następujące rodzaje opracowań:

- podstawowe,
- problemowe.

Na potrzeby projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sporządza się opracowania ekofizjograficzne podstawowe.

2. Podstawa prawna i zakres opracowania.

Obowiązek sporządzania opracowania ekofizjograficznego wprowadza ustawa Prawo ochrony środowiska. W ustawie tej określono obowiązek zapewnienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego warunków utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalnej gospodarki zasobami środowiska (art. 72, ust. 1-3). Cel ten powinien być osiągnięty przez odpowiednie ustalenia w dokumentach planistycznych, a w szczególności przez:

- 1) ustalenie programów racjonalnego wykorzystania powierzchni ziemi z uwzględnieniem terenów eksploatacji złóż kopalin, i racjonalnego gospodarowania gruntami,
- 2) zapewnienie kompleksowego rozwiązania problemów zabudowy miast i wsi, ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki wodnej, odprowadzania ścieków, gospodarki odpadami, systemów transportowych i komunikacji publicznej oraz urządzania i kształtowania terenów zieleni,
- 3) uwzględnienie konieczności ochrony wód, gleby i ziemi przed zanieczyszczeniem w związku z prowadzeniem gospodarki rolnej,
- 4) zapewnienie ochrony walorów krajobrazowych środowiska i warunków klimatycznych,
- 5) uwzględnienie potrzeb w zakresie zapobiegania ruchom masowym ziemi i ich skutkom,
- 6) uwzględnienie innych potrzeb w zakresie ochrony powietrza, wód, gleby, ziemi, ochrony przed hałasem, wibracjami i polami elektromagnetycznymi.

Zgodnie § 6 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych, niniejsze opracowanie ekofizjograficzne sporządzone zostało z uwzględnieniem:

- ✓ analizy rozpoznawczej i charakterystyki stanu oraz funkcjonowania środowiska w obrębie i w sąsiedztwie rozpatrywanego obszaru,
- ✓ diagnozy stanu i funkcjonowania tego środowiska ze szczególnym uwzględnieniem:
 - oceny odporności na degradację,
 - oceny stanu ochrony i użytkowania zasobów przyrodniczych,

- oceny stopnia zachowania walorów krajobrazowych i możliwości ich kształtowania,
 - oceny zgodności dotychczasowych działań z uwarunkowaniami przyrodniczymi,
 - oceny charakteru i intensywności zmian w środowisku,
 - oceny stanu środowiska i jego zagrożeń oraz możliwości ich ograniczenia,
- ✓ wstępnej prognozy zmian środowiskowych z jednoczesnym określeniem kierunków i przewidywanej intensywności przekształceń tego środowiska w przypadku zachowania dotychczasowego sposobu użytkowania i zagospodarowania,
 - ✓ określenia przyrodniczych predyspozycji poszczególnych części terenu do kształtowania określonej struktury funkcjonalno – przestrzennej,
 - ✓ oceny przydatności środowiska do pełnienia różnych funkcji użytkowych,
 - ✓ sformułowania wniosków z powyższych analiz stanowiących uwarunkowania ekofizjograficzne dla rozwoju funkcji:
 - mieszkaniowej,
 - usługowej (w tym usługi zdrowia, oświaty),
 - wypoczynkowo-rekreacyjno-sportowej,
 - komunikacyjnej.

przy uwzględnieniu potrzeb w zakresie infrastruktury niezbędnej do spełnienia w/w funkcji z jednoczesnym wskazaniem terenów o wyjątkowych walorach przyrodniczych w celu ich szczególnej ochrony poprzez podporządkowanie funkcji użytkowych potrzebom zachowania różnorodności biologicznej.

Niniejsze opracowanie ekofizjograficzne wykonane zostało w oparciu o dostępne opracowania planistyczne, dokumentacje, literaturę, materiały kartograficzne oraz inwentaryzację w terenie.

Na opracowanie składa się część opisowa i kartograficzna, sporządzone zgodnie z zaleceniami w/w rozporządzenia.

Opracowaniem objęto teren przewidziany do sporządzenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na tle większego obszaru w celu prawidłowej analizy procesów środowiskowych na nim zachodzących dla zachowania ciągłości funkcjonalno – przestrzennej w kontekście sozologicznym z otaczającym terenem i jego walorami przyrodniczo – kulturowymi.

Ostateczne wnioski sformułowane zostały wprost dla terenu przewidzianego do opracowania projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

3. Wykorzystane akty prawne i opracowania.

Akty prawne

1. Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (tekst jednolity Dz.U.2013.627),
2. Ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (jednolity tekst Dz.U.2013.1232),
3. Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z dnia 3 października 2008 r. (Dz.U.2013.1235),
4. Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (Dz.U.2012.647),
5. Ustawa o lasach z dnia 28 września 1991 r. (tekst jednolity Dz.U. 2011 nr 12 poz. 59),
6. Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r. (tekst jednolity Dz.U.2013.1205),
7. Ustawa Prawo geologiczne i górnicze z dnia 9 czerwca 2011 r. (Dz.U. 2011 nr 163 poz. 981),
8. Ustawa Prawo wodne z 18 lipca 2001 r. (tekst jednolity Dz.U.2012.145),
9. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych (Dz. U. Nr 155, poz. 1298),
10. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2010 Nr 213, poz. 1397),
11. Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 z dnia 12 stycznia 2011 r. (Dz. U. 2011 Nr 25, poz. 133),
12. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 stycznia 2012 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U.2012.81)
13. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 października 2011 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2011 nr 237 poz.1419),
14. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a

także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz.U. 2010 nr 77 poz. 510),

15. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz.U. 2010 nr 77 poz. 510),
16. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2007 Nr 120, poz. 826),
17. Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie katalogu odpadów z dnia 27 września 2001 roku (Dz. U. 2001 Nr 112, poz. 1206).

Materiały metodyczne

1. Geografia fizyczna Polski, Kondracki J., PWN, Warszawa, 1998,
2. Mapa hydrograficzna Polski w skali 1:50 000, wraz z komentarzem;
3. Mapa obszarów głównych zbiorników wód podziemnych w Polsce wymagających szczególnej ochrony, Kleczkowski A.E., AGH Kraków, 1990,
4. Mapa sozologiczna Polski w skali 1:50 000,
5. Mapa zasadnicza w skali 1:1000,
6. Pięcioletnia ocena jakości powietrza za lata 2002-2006. WIOŚ Szczecin,
7. Raporty o stanie środowiska w województwie zachodniopomorskim z lata 2002 – 2009, WIOŚ Szczecin,
8. Roczne oceny jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim - Raporty za lata 2006 – 2009, WIOŚ Szczecin,
9. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czaplinek,
10. Waloryzacja przyrodnicza gminy Czaplinek;
11. Program Ochrony Środowiska dla gminy Czaplinek;
12. Zasady sporządzania dokumentacji geologiczno-inżynierskich, Bażyński J., Mrągowski A., Frankowski Z., Kaczyński R., Rybicki S., Wysokiński L., PIG Warszawa, 1999,
13. Dane pozyskane z Urzędu Miejskiego w Czaplinku,
14. Wizja w terenie, dokumentacja fotograficzna,
15. Wywiad.

II. Charakterystyka stanu i funkcjonowania środowiska.

1. Lokalizacja.

Gmina Czaplinek położona jest w południowo-wschodniej części województwa zachodniopomorskiego, w centrum Pojezierza Drawskiego - krainy o wybitnych walorach krajobrazowych i przyrodniczych, jednocześnie strategicznym znaczeniu ekologicznym.

Administracyjnie gmina przynależy do Województwa Zachodniopomorskiego, z siedzibą w Szczecinie oraz Powiatu Drawskiego, z siedzibą w Drawsku Pomorskim. Gmina zajmuje obszar o powierzchni 365 km², zamieszkany przez ponad 12 tysięcy osób. Obejmuje ona 48 miejscowości wchodzących w skład 29 sołectw. Siedziba władz samorządu gminy mieści się w Czaplinku.

Gmina Czaplinek sąsiaduje: od strony północnej- z gminą Połczyn Zdrój i Barwice, od północnego zachodu- z gminą Ostrowice, od zachodu z gminą Złocieniec, od południa z gminą Wierzchowo a od strony wschodniej z gminą Borne Sulinowo.

Przez teren gminy i miasta Czaplinek przebiega ważne ciągi komunikacyjne:

- droga krajowa nr 20
- droga wojewódzka nr 163 o znaczeniu regionalnym Poznań – Kołobrzeg
- droga wojewódzka nr 171 Czaplinek - Barwice: zapewniająca połączenie z drogami krajowymi nr 11 (międzynarodowa) i 23;
- droga wojewódzka nr 177 Czaplinek - Mirosławiec: zapewniająca połączenie z drogą krajową (międzynarodową) nr 10.

Gmina posiada połączenie kolejowe Szczecinek - Runowo Pomorskie - Szczecin, umożliwiające dojazd do większości miast w Polsce. Posiada również dogodne połączenia autobusowe m.in. ze Szczecinem, Poznaniem, Turkiem, Koszalinem, Kołobrzegiem, Słupskiem i Warszawą.

Miasto Czaplinek leży w centralnej części gminy Czaplinek, na przesmyku pomiędzy jeziorami Drawsko i Czaplino. Przez miasto przebiegają prawie wszystkie piesze szlaki turystyczne tego regionu. Niewątpliwie największą atrakcję przyciągającą rzesze żeglarzy stanowi jezioro Drawsko o pow. 1872 ha i głębokości 83 metrów.

Teren objęty niniejszym opracowaniem ekofizjograficznym położony jest w centralnej i południowej części miasta Czaplinka, pomiędzy ulicami: Pławieńską, Rzeźnicką, Walecką, Poznańską, Kujawską i Grunwaldzką. Obejmuje także teren po północno-wschodniej stronie

ul. Waleckiej, pomiędzy ulicą Rzeźnicką od północnego zachodu i terenem zieleni otaczającym dawny cmentarz ewangelicki od południowego wschodu.

Na obszarze objętym projektem mpzp dominują tereny intensywnej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej

Zabudowa jednorodzinna szeregową przy ul. Waleckiej

Zwarta zabudowa mieszkaniowa ul. Rzeźnickiej

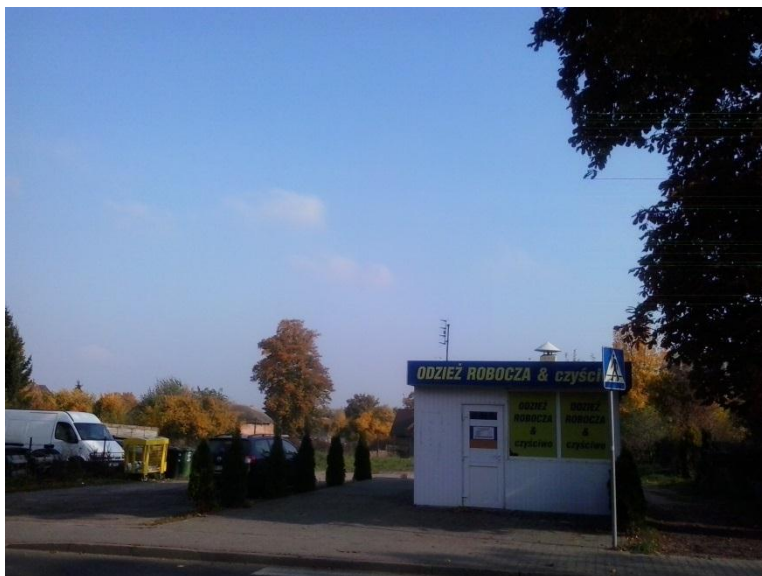
i wielorodzinnej z zielenią towarzyszącą. Występują tu także tereny zabudowy handlowej i usługowej, jako towarzyszące lub samodzielnie.

Pawilony handlowe przy ul. Poznańskiej

Budynek marketu NETTO z parkingiem (widok od ul. Wałęckiej)

Pawilon handlowo-usługowy przy ul. Wałeckiej

Częściowo zagospodarowany teren przy ul. Wałeckiej

W granicach opracowania znajduje się przedszkole róg ul. Grunwaldzkiej i Bydgoskiej,

Przedszkole róg ul. Grunwaldzkiej i Bydgoskiej (widok od ul. Grunwaldzkiej)

szkoła zawodowa przy ul. Grunwaldzkiej

Szkoła zawodowa przy ul. Grunwaldzkiej (widok przez boisko od ul. Wałęckiej)
i szkoła podstawowa przy ul. Wałęckiej,

Szkoła podstawowa przy ul. Waleckiej (widok od ul. Waleckiej)

a także ośrodek kultury przy ul. Pławieńskiej.

Ośrodek kultury przy ul. Pławieńskiej (widok od ul. Rzeźnickiej)

Ma tu także swoją siedzibę straż pożarna przy ul. Pławieńskiej, w sąsiedztwie ośrodka kultury.

Remiza Staży Pożarnej przy ul. Pławieńskiej

W granicach terenu niewielkie powierzchnie zajmują tereny zieleni występujące tutaj, jako tereny sportowe, towarzyszące oświacie, zielen publiczna, ew. nieużytki. Przez północną część terenu przebiega w kierunku północ-południe droga wojewódzka nr 163 (ul. Wałęcka), która w części środkowej i południowej terenu opracowania stanowi jego wschodnią granicą. Od południowego zachodu, w środkowym odcinku ul. Grunwaldzkiej teren opracowania sąsiaduje z zakładem produkcyjnym (KTP Czaplinek).

Widok na zakład produkcji kabli Kabel Technik Polska

W granicach opracowania znajdują się także:

- osiedle zabudowy jednorodzinnej w układzie szeregowym między ulicami: Grunwaldzką, Poznańską, Kujawską i Bydgoską,
- ciąg zabudowy szeregowej po południowej stronie ul. Poznańskiej,
- teren z budynkiem mieszkalno - usługowym na rogu ul. Poznańskiej i Wałęckiej,
- teren z zabudową mieszkaniową między ul. Pławieńską i Grunwaldzką.

Cały obszar objęty opracowaniem otoczony jest terenami zabudowy mieszkaniowej lub mieszkalno-usługowo-handlowej. Wyjątek stanowią wspomniane wcześniej 2 tereny: zakład produkcji kabli (KT Czaplinek) i teren zieleni publicznej obejmujący dawny cmentarz ewangelicki przy ul. Wałęckiej.

2. Położenie fizyczno-geograficzne.

Obszar gminy, zgodnie z fizyczno – geograficznym podziałem Kondrackiego (1998) leży w następujących jednostkach:

Prowincja: Niż Środkowoeuropejski

Podprowincja: Pojezierza Południowobałtyckie

Makroregion: Pojezierza Zachodniopomorskie

Mezoregion: Pojezierze Drawskie

Makroregion: Pojezierze Południowopomorskie

Mezoregion Pojezierze Szczecineckie

Mezoregion Równina Wałęcka

Samo miasto Czaplinek leży na pograniczu dwóch krain: Pojezierza Drawskiego (mezoregion 314.45) oraz Pojezierza Szczecineckiego (mezoregion 314.66).

W obrębie Pojezierza Drawskiego wyróżnia się ciągi moren czołowych fazy pomorskiej oraz zaznaczające się między nimi zagłębienia wytopiskowe po martwym lodzie. Wizualno-krajobrazową atrakcyjność pojezierza powiększają duże jeziora na przedpolu najwyższych wzniesień, m.in. Drawsko (1781,5 ha, max. gł. 79,7m), Czaplinek (108,3 ha, max. gł. 22,9 m). Pomiędzy Czaplinkiem a Połczynem Zdrój w Dolinie Pięciu Jezior początek bierze rzeka Drawa, przepływająca przez liczne jeziora, m.in. przez Jezioro Drawsko. Duże deniwelacje i urozmaicone formy terenu sprawiają, że jest to teren niezwykle malowniczy, nazywany dawniej „Szwajcarią Połczyńską”.

Pojezierze Szczecineckie jest natomiast obszarem wysoczyznowym, pagórkowatej moreny dennej, leżącym pomiędzy strefą marginalną fazy pomorskiej a występującą na południu Równiną Wałęcką.

Omawiany w opracowaniu teren leży w południowej części mezoregionu Pojezierze Drawskie.

Według sporządzonego na potrzeby Drawskiego Parku Krajobrazowego opracowania „Jednostki przestrzenne Drawskiego Parku Krajobrazowego”, (Kostrzewski 1997), obszar objęty opracowaniem położony jest w obrębie mikroregionu Pojezierze Drahimskie (314.455), wydzielonego z mezoregionu Pojezierze Drawskie. Autorzy opracowania mikroregion ten podzielili na kilkanaście typów terenu. Według tego podziału obszar objęty opracowaniem leży w obrębie tzw. Kępy Nowoczaplineckiej. Kępa Nowoczaplinecka obejmuje wysoczyznę morenową o charakterze kępy, wydzielonej rynnami jezior: Drawskie, Dołgie, Wielkie, Nątlino i Czaplino. Posiada powierzchnię ok. 992,2 ha, maksymalną wysokość bezwzględną – 160 m n.p.m. i minimalną – wynoszącą – 130,6 m n.p.m.

3. Rzeźba terenu geologia i geomorfologia.

W obrębie Pojezierza Drawskiego wyróżnia się trzy ciągi moren czołowych fazy pomorskiej oraz zaznaczające się między nimi zagłębienia wytopiskowe po martwym lodzie. Charakterystyczną jednostką geomorfologiczną jest tzw. blok Czaplina, odznaczający się dość silnym pofałdowaniem warstw tworzących formy antyklinowe i synklinowe, równoległe do osi wału. Układ ten zdeformowany jest licznymi uskokami. Wiercenia geologiczne wykazały okresowe zalewanie tego obszaru przez morze, co miało wpływ na charakter sedimentacji i rodzaj tworzonego skał. W okolicy Czaplina formacja cechsztyńska zaznaczyła się w postaci solonośnych wsadów. Utwory triasowe zalegają bezpośrednio na formach solonośnych permskich tworząc warstwę o miąższości 1800-2500 m. Należą do nich utwory lądowe: piaskowce, zlepieńce, łupki, iłołupki, oraz utwory morskie: iły, iłowce, wapienie i margle. Osady miocenyjskie w postaci plateau tworzą piaski, mułki i iły. Utwory czwartorzędowe, powstałe pod wpływem lądolodu skandynawskiego (stadiał pomorski), zalegają w postaci piasków, żwirów, iłów, glin zwałowych i głazów narzutowych. Miąższość utworów czwartorzędowych w okolicy Czaplina dochodzi do 223 m. Z holocenu pochodzą torfy, namuły, gytie, iły i piaski zalegające w obniżeniach, tworząc serie utworów zastoiskowych.

Równina Walecka obejmuje sandr w dorzeczu prawych dopływów Gwdy, z których na terenie gminy Nowoczaplinek leży Dobrzyca. Równina jest prawie w całości zalesiona i pozbawiona większych miejscowości.

Pojezierze Szczecineckie jest wysoczyzną morenową położoną na zewnątrz moren czołowych fazy pomorskiej. Na obszar gminy Czaplinek wcina się ostrym klinem na południowym wschodzie.

W kształtowaniu współczesnej rzeźby terenu gminy Czaplinek oraz przypowierzchniowej budowy geologicznej gminy decydującą rolę odegrał lądolód ostatniego zlodowacenia północnego. Z zasięgiem lądolodu związane są wszystkie formy terenu występujące na obszarze gminy. Wzgórza czołowo morenowe zbudowane są z piasków ze żwirem, żwirów i glin. Poszczególne wzniesienia osiągają wysokość kilkunastu metrów. Ze strefą moren czołowych związane jest występowanie piasków i żwirów polodowcowych. Osady glacialne w południowo- wschodniej części gminy reprezentuje rozległy pokład gliny zwałowej o kilkumetrowej miąższości, w wielu miejscach erozyjnie zniszczony działalnością wód roztopowych topniejącego lądolodu.

W środkowej części gminy w rejonie Czaplinka i na zachód występują liczne kemy, które zbudowane są głównie z piasków, ilów i mułków. Kemy osiągają wysokość około kilkunastu metrów w stosunku do otaczającej powierzchni.

Rozległe płaty osadów wolnolodowcowych rozciągają się w południowej części gminy od Siemczyna przez Pławno, Broczyno po Ostroróg oraz na północ od jeziora Drawsko w rejonie miejscowości Kluczewo- Prosino. W dolinach rzecznych pod koniec fazy pomorskiej akumulowały piaski i żwiry rzeczne. Piaski rzeczne osadzały się również w obrębie obniżień wytopiskowych i mis pojeziernych. Osady holocenyckie reprezentowane są również przez mułki, gytie wapienną i kredę jeziorną, w stropie, których występuje torf.

Obszar objęty niniejszym opracowaniem położony jest na utworach czwartorzędowych polodowcowych moreny dennej falistej i pagórkowatej w postaci piasków polodowcowych i glin zwałowych występujących tu pomiędzy utworami rynien subglacialnych wypełnionych wodami jezior: Drawsko, Mątlino, Czaplino i Pławno.

Rzeźba terenu nie jest zbyt urozmaicona, bowiem charakteryzuje się wyrównaną powierzchnią. Jakikolwiek zróżnicowanie rzeźby terenu występuje już poza granicami opracowania i jest skutkiem działania lądolodu na powierzchnię terenu w fazie postępu i tworzenia się rynien subglacialnych.

4. Gleby.

Gleby gminy Czaplinek mają niewielką wartość produkcyjną. Znaczną część terenu gminy zajmują lasy, głównie bory świeże i bory mieszane świeże, na bielicach. Gleby powstały głównie z osadów polodowcowych. Najbardziej charakterystyczne dla tego terenu są gleby brunatne, bielicowe i pseudobielice, powstałe na glinach zwałowych, piaskach słabogliniastych i gliniastych. Większe kompleksy gleb brunatnych występują na południe od jeziora Komorze. Gleby bielicowe towarzyszą sandrom, ich zwarty obszar znajduje się na północ od jeziora Komorze. Gleby powstałe na podłożu holocenijskim (hydromorficzne, utworzone z torfów i gytii) zajmują doliny rzeczne, baseny pojeziorne i obniżenia terenu. W strukturze przeważają grunty słabe klasy IV, V i VI. Wskaźnik bonitacji gleb wynosi 0,86.

Na omawianym terenie występują głównie gleby bielicowe miejscami przechodzące w brunatne. Wytworzone zostały na podłożu glin lekkich i piasków słabogliniastych. W klasyfikacji przydatności rolniczej gleb należą one do 5 i 6 kompleksu (kompleksy: żytńi dobry i żytńi słaby). Bonitacyjnie dominują gleby klas RV i RVI, niewielkie powierzchnie zajmują gleby klas RIVa i RIVb oraz PsIV.

Podsumowując należy stwierdzić, że na analizowanym obszarze występują gleby lekkie, dość przepuszczalne, ubogie w substancje organiczne i o niskim poziomie zawartości próchnicy.

Generalnie na całym obszarze podłoże zastało znacznie przekształcone w wyniku działalności człowieka związanej z osadnictwem i rozwojem infrastruktury komunalnej.

5. Bogactwa naturalne.

W gminie Czaplinek prowadzi się wydobycie kruszyw naturalnych. Kopalina ta pozyskiwana jest dla celów budownictwa i drogownictwa. Złóża kruszywa występują głównie w północnej i zachodniej części równiny sandrowej na kontakcie z pasmem wzgórz moren czołowych fazy pomorskiej. W strefie tej nagromadzone zostały osady piaszczyste o najwyższej zawartości żwirów. Na obszarze wysoczyzny morenowej prowadzona jest okresowo eksploatacja kruszywa ze złoża Lipowa Góra k. Czaplinka.

Na obszarze Pojezierza Drawskiego odbywa się również dorywcze, okresowe wydobycia piasków i żwirów w kilkunastu lokalnych żwirowniach. Kruszywo naturalne drobne (piasek) eksploatowany jest w 8 wyrobiskach o powierzchni od 15 do 50m². Największe z nich

znajduje się w miejscowości Piekary. Jego powierzchnia przekracza 600m², jednak ukop prowadzony jest jedynie dorywczo w miarę potrzeb miejscowej ludności.

W granicach gminy Czaplinek znajduje się kilka miejsc gdzie prowadzono lub dorywczo prowadzi się na niewielką skalę pobór piasku i żwiru. Wyróbiska te nie posiadają dokumentacji geologicznej, ani koncesji eksploatacyjnej. Ta okresowa dzika eksploatacja prowadzi do dewastacji gleb i krajobrazu, a często i szaty roślinnej. Takie małe żwirownie znajdują się pod Starym Drawskiem, Broczynem (na południowy zachód od tej wsi), w obrębie miasta Czaplinka (w jego południowej części).

Prognozy dla udokumentowania nowych, odpowiednich jakościowo złóż kruszywa obejmują całą wewnętrzną część sandru Drawy. Takimi terenami perspektywicznymi są okolice miejscowości: Wrzoski, Trzciniec, Dobrzyca Mała.

W gminie Czaplinek, w ramach badań IMUZ oraz w procedurze przygotowywania Planu Ochrony Drawskiego Parku Krajobrazowego, dotychczas rozpoznano kilkadziesiąt złóż torfów. W większości są to torfowiska typu niskiego, chociaż odnotowano także lokalizacje torfowisk typu przejściowego oraz wysokiego. Ten ostatni występuje, m.in. pomiędzy jeziorem Pławno, a lobeliowym jeziorem Łęka.

Duże pokłady torfów leczniczych wydobywa się na użytek funkcjonowania uzdrowiska w Połczynie Zdroju.

W bliskim sąsiedztwie Czaplinka znajduje się także eksploatowane dla potrzeb ogrodnictwa i szkółkarstwa złoża torfu wysokiego „Czarne Małe”. Występuje tu torf wysoki typu mszarnego w pokładzie miąższości do 6,8 m, średnio 2,8 m. Udokumentowane złoża posiada powierzchnię 129 ha. Zasoby eksploatacyjne wynoszą 3,3 mln m³. Złoża torfów towarzyszy gytia węglanowa o zasobach określonych na 600 tys. m³ wykorzystywana przede wszystkim do celów nawozowych.

Na analizowanym obszarze i w jego sąsiedztwie brak udokumentowanych złóż surowców mineralnych.

6. Hydrologia.

Wody powierzchniowe:

Do wód powierzchniowych zalicza się:

- rzeki i strumienie

- zbiorniki wodne: jeziora i inne zbiorniki wodne, w tym małe oczka śródpolne i śródleśne, a także zbiorniki sztuczne.
- kanały melioracyjne.

Ze względu na dużą ilość jezior występujących na terenie gminy podzielono je na 7 grup:

1. Jeziora duże, o powierzchni ponad 110 ha i głębokości ponad 30 m. Są to zbiorniki słabo zarastające o brzegach piaszczystych. Towarzyszy im roślinność przeważnie uboga pod względem jakościowym i ilościowym. Do tej grupy jezior zaliczyć można: jezioro Drawsko, Komorze, Żerdno, Krzemno.
2. Jeziora słabo zarastające o dnie piaszczystym, ubogie pod względem florystycznym. Powierzchnia ich nie przekracza 30 ha, a głębokość dochodzi do 8,5 m. Takim jeziorem jest np. Krzemienko.
3. Jeziora dość płytkie, silnie zarastające o dnie mulistym. Należą do nich m.in. jeziora Nątlino i Rzepowskie. Są to zbiorniki przeważnie wyraźnie zeutrofizowane, żyzne, o bardzo różnej powierzchni.
4. Jeziora niewielkie, średnio zarastające o dnie mulistym. W zbiornikach tych zasięg roślin jest uzależniony od charakteru i ukształtowania dna. Na stromo opadającym stoku misy jeziornej rośliny zazwyczaj nie schodzą tak głęboko jak na odcinkach, gdzie dno opada łagodnie. W wypadkach, gdy jeziora otoczone są polami czynnikiem ograniczającym rozwój roślinności jest wiatr. Są to jeziora zazwyczaj niewielkie, o powierzchni nie przekraczającej 100 ha. Wymienić tu można: jezioro Prosino, Czaplino.
5. Jeziora o dnie piaszczystym, małe, średnio zarastające. Są to zbiorniki nie przekraczające 11 ha, słabo zeutrofizowane. Czynnikiem ograniczającym zarastanie jest ubogie podłoże. Do tej grupy zaliczyć można drobne zbiorniki śródpolne, często nie ujmowane w katalogach i nie posiadające nazw.
6. Jeziora bezodpływowe, eutorficzne, z przewagą zbiorowisk ramienic. Należą tutaj zbiorniki o powierzchni 12-45 ha i głębokości maksymalnej do 34 m. Można tu wymienić jeziora Nawsie i Psarskie.
7. Jeziora lobeliowe. Cechą charakterystyczną jest występowanie zespołów roślin wodnych wysoce wyspecjalizowanych do życia w zbiornikach o bardzo niewielkiej zawartości składników pokarmowych. Rośliny te to: lobelia jeziorna (stroiczka wodna) (*Lobelia dortmanna* L.), poryblin jeziorny (*Isöetes lacustris* L.) i brzeżyca jednokwiatowa (*Litorella uniflora* [L.] Aschers.). Jeziora tego typu na terenie gminy Czaplinek reprezentowane są przez zbiorniki: Łęka i Jezioro Kaleńskie.

Gmina Czaplinek zasadniczo odwadniana jest przez zlewnię Drawy, z której wody, za pośrednictwem Noteci, Warty i Odry odprowadzane są do Bałtyku. Niewielki obszar gminy (zlewnia jeziora Komorze) odwadniany jest przez Pilawkę i dalej - przez Gwdę, do Noteci. Północno-wschodnia część gminy leży w zlewni Dębnicy, odprowadzającej wody do Parsęty i do Morza Bałtyckiego.

- Rzeką Drawa, będącą największym ciekim gminy, ma długość 199 km. Powierzchnia zlewni wynosi 3198 km². Źródła jej leżą w pasie wzniesień morenowych, w rynn timer subglacialnej położonej ok. 7 km na południe od Połczyna Zdroju.
- Rzeką Dębica, jest drugą co do wielkości rzeką w gminie Czaplinek. Wypływa z Jeziora Kołbackiego. Na jej trasie znajdują się następujące akweny: Dębno i Koprzywno. W okolicy miejscowości Uradz rzeka tworzy niezwykle malowniczy przełom, planowany do objęcia ochroną, jako rezerwat krajobrazowy. Dopływami Dębicy są Bliska Struga i Wogra.
- Rzeką Pilawka wypływa z jeziora Komorze, przepływa przez jeziora: Rakowo, Lubicko Małe i Brody

Stosunki wodne i gospodarka w zakresie melioracji jest zarządzana przez Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych Województwa Zachodniopomorskiego Oddział terenowy w Koszalinie. W ewidencji urządzeń melioracji wodnych szczegółowych znajduje się obszar zmeliorowany o pow. 2861,66 ha, w tym grunty orne 2026,62 ha, użytki zielone – 835,04 ha.

W chwili obecnej realizowany jest Perspektywiczny Program Melioracji na lata 1991 – 2020 i program małej retencji na lata 1997-2015.

Wody podziemne

Zgodnie z podziałem hydrogeologicznym Polski z 1995 roku (Paczyński 1995), cały obszar opracowania znajduje się w regionie pomorskim (V) rejonie pilskim (V_A). Główny użytkowy poziom wodonośny występuje w utworach czwartorzędowych: piaskach i żwirach. Głębokość jego występowania w rejonie Czaplinka wynosi od 60 do 100 metrów.

Według nowego podziału na jednolite części wód podziemnych wynikającego z wdrażania Ramowej Dyrektywy Wodnej, obszar położony jest w zlewni Drawy. Według tej regionalizacji stanowi on część następujących jednostek:

Prowincji Odry

Regionie Warty

Subregionie Warty nizinny

Wody czwartorzędowe mają duże znaczenie gospodarcze. Stąd pochodzi bowiem woda konsumpcyjna dla miasta. Pracujące na terenie Czaplinka komunalne ujęcia wody dostarczają

do sieci średniodobowo 1070 m³ wody uzdatnionej. Stacje pracują w oparciu o ujęcia przy ul. Ceglanej (pięć odwiertów - studni o wyd. 20-56m³/h) oraz przy ul. Wąskiej (dwa odwierty – studnie o wyd. 28-57m³/h).

Dobra jakość czwartorzędowych wód podziemnych – wgłębnych, wynika między innymi z odpowiedniej izolacji pierwszego poziomu wodonośnego od powierzchni.

Jakość wód podziemnych na terenie miasta badana jest w punkcie pomiarowym nr 375 (WIOŚ 2007). Badane są tu wody gruntowe, które według wyników danych, opublikowanych przez WIOŚ, z lat 2004-2005, wykazują znaczne pogorszenie jakości - do klasy IV. W ciągu ostatnich lat jakość tych wód ulegała dużym wahaniom, od klasy Ib w 1999 r., poprzez II klasę w 2000 r., do III klasy w roku: 1997, 1998, 2001 i 2003.

Zgodnie z Podziałem Hydrograficznym Polski IMGW obszar objęty analizami położony jest w dorzeczu Odry, zlewni głównej Noteci i zlewni niższego rzędu:

- nr 1888 – Drawy,
- nr 188839 – bezpośredniej zlewni jez. Drawsko.

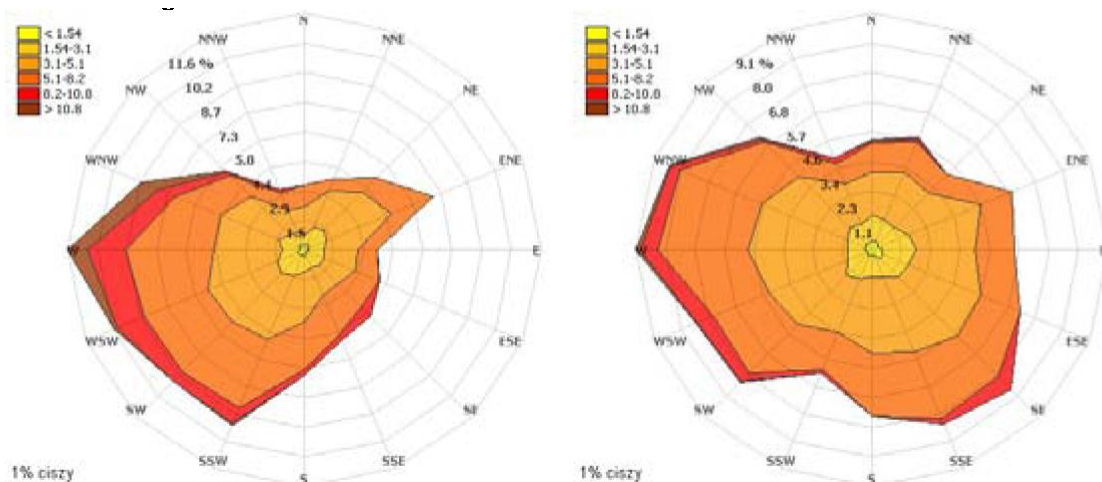
i podlega pod Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu (RZGW).

Obszar objęty opracowaniem pozbawiony jest wód powierzchniowych. Nie występują one także w otoczeniu bezpośrednim. Odwodnienie terenu odbywa się głównie poprzez odpływ podziemny. Typ lokalnego obiegu wody generalnie określić można, jako infiltracyjno-spływowy. Woda gruntowa zalega na głębokościach poniżej 2 m p.p.t.

7. Klimat.

Według podziału województwa zachodniopomorskiego na krainy klimatyczne (Koźmiński 2007) teren opracowania położony jest w Krainie VII – Drawsko-Szczecineckiej, obejmującej pagórkowate tereny moreny czołowej, rozciągające się od Pojezierza Ińskiego po Pojezierze Bytowskie. Spośród 10 wydzielonych krain, kraina VII odznacza się najgorszymi warunkami usłonecznienia rzeczywistego wynoszącymi około 1500 godzin. Klimat tej krainy jest najbardziej surowy w całym województwie, gdyż średnia temperatura roku kształtuje się od 7,0° do 7,9°C. Temperatura stycznia wynosi od -2,5°C w wyższych partiach wzniesień wschodniej części krainy do -1,4°C na Pojezierzu Ińskim. Także lato jest chłodne ze średnią temperaturą lipca od 16,5°C na wysoczyznach morenowych. W obrębie tej krainy duże zagrożenie stwarzają przymrozki. Ostatnie przymrozki wiosenne zanikają bowiem dopiero w pierwszej dekadzie maja, natomiast pierwsze jesienne notowane są przeciętnie już

w drugiej dekadzie października (12-17.X). Kraina charakteryzuje się najkrótszym okresem gospodarczym i wegetacyjnym. Prace polowe można wykonywać w okresie liczącym 238-247 dni, a okres wegetacyjny trwa od 212 do 219 dni. Kraina VII odznacza się także najwyższymi i najczęściej występującymi opadami, a także najdłuższym okresem zalegania pokrywy śnieżnej. Roczne sumy opadów kształtują się od 620 do 800 mm. Średnia liczba dni z pokrywą śnieżną wynosi od 50 do 65.

Rys. 2. Roczna róża wiatrów dla oczka siatki meteorologicznej 5x5 km w Szczecinku w latach 2008 i 2009
(Źródło: Roczna ocena jakości powietrza dla województwa zachodniopomorskiego za 2009 r.)

Podstawowe parametry klimatu występującego na obszarze gminy przedstawiono w tabeli poniżej.

Lp.	Parametr	Region Środkowo-pomorski (gm. Czaplinek)
		Wielkość
1.	Temperatura roczna	7-7,3
2.	Temperatura okresu V-VII	13,7-14,7
3.	Stopniodni dla okresu z $t_{\text{sr.}} < 10^{\circ}$	1800-2200
4.	Stopień kontynentalizmu (%)	48-50
5.	Amplituda dobowych temperatur (dla okresu V-VII)	9-11
6.	Liczba dni gorących w roku	18-22
7.	Daty początku zimy	13 XII-2 I
8.	Długość okresu zimowego (dni) ($t_{\text{sr.}} < 10^{\circ}$)	65-90

9.	Długość okresu (dni): • gospodarczego • wegetacyjnego • dojrzewania	235-250 208-215 60-80
10.	Daty początku okresu (dni): • gospodarczego • wegetacyjnego • dojrzewania	20-26 III 7-10 IV 10-20 VI
11.	Suma opadów atmosferycznych (mm)	550-600
12.	Suma opadów atmosferycznych w okresie V-VII	175-210
13.	Liczba dni z pokrywą śniegową	45-65
14.	Data początku zbiorów żyta ozimego	23-31 VII

Przeważają wiatry zachodnie, dominujące w okresie lata i jesieni. Zimą najczęściej występują wiatry południowo-zachodnie. Pogoda korzystna pod względem biometeorologicznym (dni z pogodą ciepłą, komfortową i chłodną bez stanów parności i opadów codziennych) panuje przez większą część roku (średnia wieloletnia 283,6 dni). Najwięcej dni o optymalnych warunkach pojawia się w czerwcu, najmniej - w lutym. Pogoda niekorzystna (całodzienne opady i zamglenia) występuje ok. 46 dni w roku, najrzadziej w czerwcu (średnio 1,5 dnia), najczęściej w listopadzie, grudniu i marcu - średnio 5 dni w miesiącu.

Aby odnieść się do konkretnego obszaru należy określić jego topoklimat, który uzależniony jest m.in. od:

- ukształtowania terenu, głównie ekspozycji zboczy,
- warunków gruntowo-wodne,
- rodzaju podłoża: piaszczyste, gliniaste czy torfowe,
- stosunków wodnych w gruncie: tereny suche lub podmokłe,
- pokrycia szatą roślinną w zależności od siedliska, zespołami roślinności torfowiskowo-bagiennej, zespołami trawiastymi łąk i pastwisk, terenami bez zadrzewień, pokrycie lasami.

Wg M. Klugego i J. Paszyńskiego wyróżnia się następujące grupy topoklimatów:

- Topoklimat form wypukłych,
- Topoklimat form płaskich,
- Topoklimat form wklęsłych,
- Topoklimat obszarów zalesionych,
- Topoklimat obszarów silnie zurbanizowanych i uprzemysłowionych,

- Topoklimat zbiorników wodnych.

Na analizowanym obszarze dominuje topoklimat form płaskich na obszarach zurbanizowanych, na których ciepło wyzwalane jest sztucznie przy procesach spalania. Następuje tu przeciętna wymiana ciepła pomiędzy powierzchnią terenu a atmosferą wskutek turbulencji. Na terenach tych przy niesprzyjających warunkach atmosferycznych zanieczyszczenie atmosfery w warstwie przyziemnej może być dość znaczne. Obszar jest generalnie dobrze nasłoneczniony i przewietrzany jedynie w rejonie pomiędzy działkami 278, 279 i 281, gdzie jest przedceptane przejście od osiedla przy ul. gen. Józefa Bema do ul. Waleckiej mogą występować pewne zaburzenia w swobodnym przepływie mas powietrza i ew. zastoiska chłodnego, wilgotnego powietrza, jednakże mają one znaczenie raczej marginalne.

8. Flora.

Naturalna roślinność potencjalna

Według geobotnicznego podziału Polski gmina Czaplinek należy do:

Prowincji Nizowo-Wyżynnej, Środkowoeuropejskiej,

Działu Bałtyckiego,

Krainy: Pojezierze Pomorskie,

Okręgu Walecko-Drawskiego

Dominującym zespołem roślinnym są żyzne buczyny niżowe (Melico-Fagetum) szczególnie rozwinięte w zachodniej części gminy, subatlantyckie acidofilne lasy bukowo-dębowe typu pomorskiego (Fago-Quercetum petraeae), występujące w północno-wschodniej części gminy oraz kontynentalne bory mieszane (Pino-Quercetum), zajmujące południową część gminy. Na mniejszych powierzchniach rozwinięte są grądy subatlantyckie, bukowo-dębowo-grabowe (Stellario-Carpinetum), postać pomorska, uboga. Dominują one w okolicy miasta Czaplinek, na południowy wschód od jeziora Drawsko. Dolinom rzecznych towarzyszą niżowe łągi olszowe i jesionowo-olszowe, siedlisk wodno-gruntowych okresowo lekko zabagnionych (Circae-Alnetum) oraz olsy środkowoeuropejskie (Carici elongate-Alnetum sensu lato). Wyróżnienie zespołów roślinności potencjalnej ma znaczenie przy modelowaniu przestrzennych systemów przyrodniczych gminy, rewitalizacji i renaturalizacji krajobrazów oraz rekultywacji gruntów zdegradowanych.

Obszar objęty opracowaniem leży na terytorium rozwoju kontynentalnego boru mieszanego Pino-Quercetum, jako zbiorowiska roślinności potencjalnej. Stanowi on siedlisko dla lasów zachodniopomorskiej odmiany kwaśnej dąbrowy Calamagrostio-Quercetum petraeae.

Roślinność rzeczywista

Na omawianym w opracowaniu obszarze występuje głównie roślinność sztucznie wprowadzona przez użytkowników terenów ogrodów przydomowych, zieleni publicznej i nieużytków lub po prostu towarzysząca człowiekowi w sposób przez niego nie kontrolowany (roślinność synantropijna - ruderalna i segetalna). Mamy tu rośliny ozdobne (jednoroczne i byliny), drzewa i krzewy w formie grup, szpalerów przydrożnych, żywopłotów i soliterów, grupy drzew owocowych, murawy trawiaste, ale także niewielkie przydomowe uprawy ogrodowe ziół i warzyw oraz owoców.

Widok terenu wzdłuż ulicy Wałęckiej w kierunku północnym

Wśród gatunków należy wyróżnić drzewa w formie nasadzeń alejowych przy ulicach. Przeważają tu: klon, jesion, lipa, głóg, a także pojedynczo (ul. Wałęcka) kasztanowiec. Wzdłuż ulicy Wałęckiej, przy ogrodzeniu terenu szkoły występuje także dąb czerwony.

Klony i żywopłot z ligustra w pasie zieleni przydrożnej ul. Waleckiej

Lipa drobnolistna w północnej części ul. Waleckiej

Kasztanowiec biały przy ul. Waleckiej

Żywopłót z berberysu i niewielkie grupy ozdobne z berberysu w odmianie czerwonołistej przy Ośrodku Kultury przy ul. Pławieńskiej

Lipa drobnolistna i jesion wyniosły przy ul. Czarnkowskiego

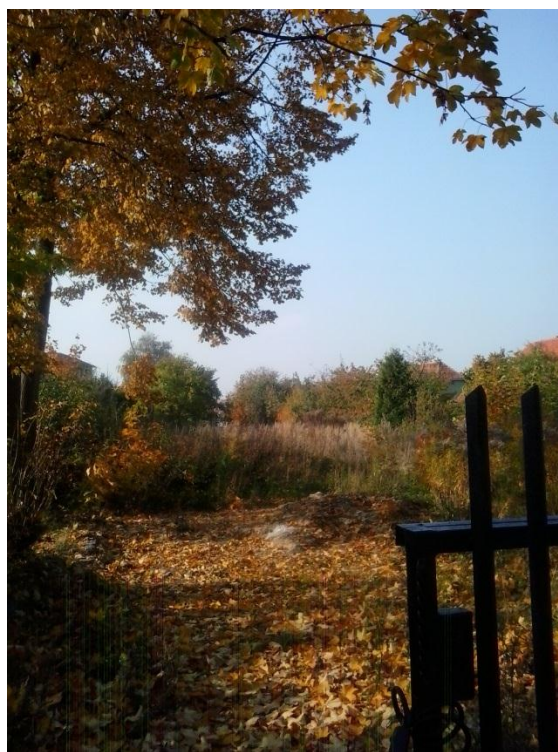
Głogi przy ulicy Czarnkowskiego

Na terenie szkoły zawodowej przy ul. Grunwaldzkiej obserwujemy zadrzewienia liściaste z lipy drobnolistnej wzmocnione krzewami i formami samosiewów lipowych wzdłuż granicy terenu z działkami przy ul. Czarnkowskiego oraz pojedyncze egzemplarze w drzewiastej formie świerka srebrnego, buka pospolitego.

Zadrzewienie szpalerowe wzdłuż granicy terenu szkoły od strony ul. Grunwaldzkiej (1) i ul. Waleckiej (2)

W granicach nieruchomości przy ul. Waleckiej można znaleźć niezwykle malownicze (szczególnie jesienią) nieużytkowane fragmenty starych ogrodów zmodyfikowane przez sukcesję roślin ze zbiorowisk łąkowych.

Widok od strony ul. Waleckiej na nieużytkowaną działkę przylegającą do terenu boiska szkolnego.

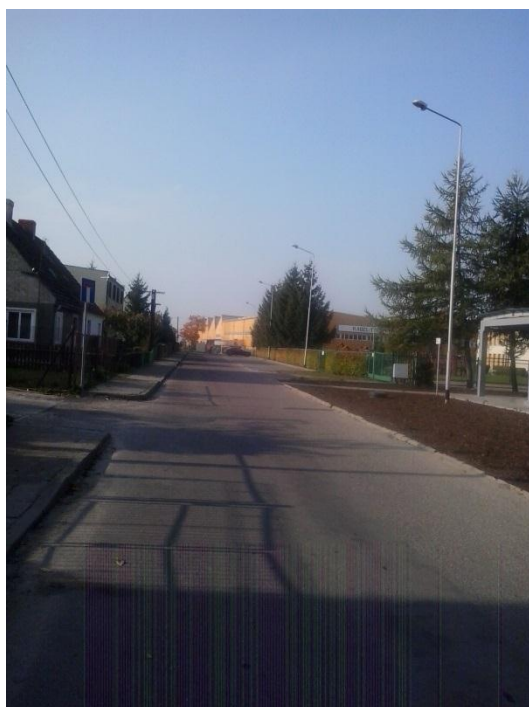
Niektóre ciągi komunikacyjne nie zostały obsadzone wysokimi drzewami ani żywopłotami. Występuje tu jedynie roślinność synantropijna o składzie zróżnicowanym w zależności od stopnia wydeptania i lokalnych warunków topoklimatycznych.

Widok ul. Grunwaldzkiej

Widok ul. Poznańskiej

Widok ul. Bydgoskiej

Widok ul. Rzeźnickiej

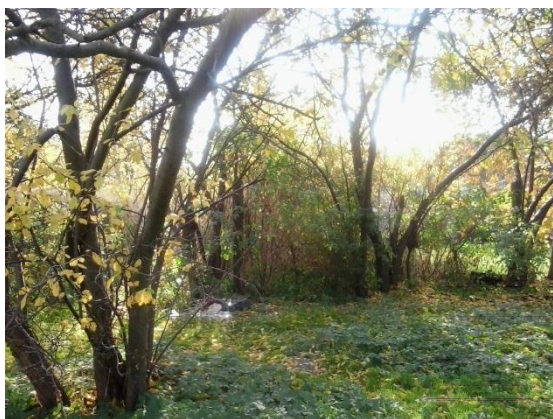

Widok ul. Pilskiej

Roślinność ruderalna to wybitnie synantropijne zbiorowiska roślin jednorocznych i wieloletnich występujące przy zabudowaniach i ogrodzeniach, na podwórkach i drogach gruntowych w różnych częściach terenu opracowania.

Roślinność ruderalna przy granicy terenu zieleni nieurządzonej przy blokach mieszkalnych przy ul. gen. Józefa Bema

Roślinność ruderalna i widok na sady owocowe wzdłuż przedeptanego przejścia od bloków przy ul gen. Józefa Bema do ul. Waleckiej

Teren b. ogrodnictwa pomiędzy ulicami Grunwaldzką i Wałęcką

9. Fauna.

W obrębie gminy Czaplinek istnieją wybitne warunki dla bytowania wszystkich nizinnych gatunków płazów. Dotyczy to przede wszystkim małych śródpolnych i śródleśnych zbiorników wodnych, na ogół bezimiennych o powierzchni kilku – kilkunastu arów, maksymalnie do 1 ha, leżących w zagłębieniach wyniesień morenowych. Stwierdzona w tej gminie liczba stanowisk kumaka, grzebiuszki, ropuch zielonych i szarych, rzekotek jest, pod względem zagęszczenia na 1 km², jedną z wyższych w województwie zachodniopomorskim. Wody tej gminy są potencjalnym ważnym siedliskiem dla ryb. Jak podkreślają badacze tej gromady jest to obszar szczególnie obfitujący w tej części kraju w gatunki ryb o różnym spektrum występowania i warunkach życia. Rzadka awifauna jest głównie związana z większymi zbiornikami wodnymi. Najbogatszą ichtiofaunę ma jezioro Drawsko. Stwierdzono tu występowanie 18 gatunków ryb, jednakże znaczna ich część jest zagrożona wyginięciem.

Spośród ssaków zarejestrowano tu obecność wydry, bobra, borsuka, oraz bliżej nieoznaczonych nietoperzy.

Drzewostany położone w gminie Czaplinek, są miejscem bytowania zwierzyny łownej oraz kilkudziesięciu innych gatunków chronionych prawnie. Są także miejscem rozrodu gatunków z czerwonych list i ksiąg, a także określanych, jako chronione strefowo.

Szczegółową i bardzo obfitą charakterystykę fauny gminy Czaplinek można znaleźć w opracowaniu „Waloryzacja Przyrodnicza gminy Czaplinek”.

Na obszarze gminy Czaplinek występują stosunkowo bogate zasoby ornitofauny reprezentowane przez liczne gatunki podlegające ochronie jak: bielik, kania ruda, derkacz, rzadkie gatunki ptaków ekosystemów wodnych: czapla, sieweczka rzeczna, gągoł, perkoz dwuczuby, łabędź niemy, a także pospolite kaczki (krzyżówka). Na terenach gminy

wchodzących w skład nadleśnictw: Czaplinek, Borne Sulinowo i Świerczyna stwierdzono występowanie gniazd ptaków drapieżnych: myszołowa, kani. Informacje te należą do poufnych, niedostępnianych powszechnie; podobnie jak zasięg wyznaczonych stref ochronnych wokół gniazd - również nie ujawniany ze względu na groźbę utraty lęgów.

W okolicy miejscowości Broczyno i Sikory stwierdza się występowanie bobra, gatunku do niedawna uważanego za zagrożony, a obecnie zwiększającego areal występowania.

Fauna terenu objętego niniejszym opracowaniem jest dość uboga, co wynika z silnej antropizacji obszaru i jego okolic. Dominują gatunki o szerokiej amplitudzie ekologicznej. Z punktu widzenia faunistycznego najbardziej interesujące są tereny nieużytków i parku miejskiego. W obrębie dróg brak miejsc sprzyjających zasiedlaniu przez zwierzęta, enklawy w obrębie ogrodów przydomowych, niewielkich obszarów zieleni publicznej (np. park przy ul. Wałęckiej lub mało intensywnie użytkowane tereny zieleni przy szkole (między ulicami: Grunwaldzką i Wałęcką, nieużytkowany teren pomiędzy NETTO i boiskiem szkolnym między ulicami jw.) stanowią natomiast dogodne warunki dla migracji lub czasowego schronienia dla drobnych zwierząt i ptactwa.

Fauna bezkręgową jest tu reprezentowana przez pająki, pluskwiaki równoskrzydłe, motyle, chrząszcze, błonkówki oraz muchówki.

Spośród płazów w wilgotnych obniżeniach w obrębie parku występowała żaba trawna, a w sąsiedztwie ropucha szara.

Spośród ptaków w trakcie prac terenowych obserwowano następujące gatunki: wróbel domowy, kawka, gawron, kos, jerzyk, grzywacz, zięba, sikora modra i bogatka, pokrzewka czarnołbista, piegża, pierwiosnek.

Wśród ssaków jedynie drobne gryzonie (nie licząc zwierząt domowych takich jak psy i koty) mogą znaleźć tu dogodne warunki.

Większość z wymienionych wyżej gatunków ptaków objęta jest ochroną całkowitą. W kategorii zagrożenia Czerwonej Księgi Gatunków Zagrożonych wg IUCN są to gatunki najmniejszej troski (niższego ryzyka), których nie uznaje się za w większym lub mniejszym stopniu zagrożone wyginięciem.

10. Charakterystyczne formy krajobrazowe.

Dominującym typem krajobrazu jest krajobraz młodoglacjalny, pagórkowaty pojezierny, poprzecinany dolinami i równinami akumulacyjnymi (den dolinnych). Dominują formy

plejstocénskie - moreny denne. Z holocenu pochodzą formy subarealne, kształtujące dna dolin i niższe terasy rzeczne.

Gmina Czaplinek charakteryzuje się zróżnicowanym i często zmiennym krajobrazem. Można wyodrębnić następujące typy krajobrazu:

Krajobraz rolniczy - charakteryzuje się panoramą pofałdowanych pól i łąk. Na terenach rolnych wartościami krajobrazowymi są zadrzewienia śródpolne, ogrodzenia i murki oporowe na stokach wzgórz. Bardzo ważnym elementem krajobrazu kulturowego na terenach rolnych są drogi wiejskie, obsadzone w układzie alejowym drzewami gatunków: dąb, jesion, klon jawor, lipa, brzoza. Ciągi alejowe dzielą krajobraz w bardzo charakterystyczny sposób, tworząc unikalny układ wnętrza. Terenom rolniczym towarzyszy sieć urządzeń melioracyjnych szczególnie widoczna w obniżeniach terenu, gdzie rowy melioracyjne niejednokrotnie przybierają formę cieków wodnych.

Lasy - Powierzchnia lasów na terenie gminy przekracza 14 858 ha, z czego ok. 9831 leży w granicach Drawskiego Parku Krajobrazowego. Są to głównie drzewostany siedlisk borowych

(bory świeże, bory mieszane świeże, lasy mieszane) i buczyn (głównie kwaśnej buczyny niżowej). W lasach elementem krajobrazu kulturowego są działki leśne i ich oznaczenia, zabudowania leśniczówek i technicznej obsługi.

Doliny rzeczne - Rzeką Drawa, będąca największym ciekami gminy, ma długość 199 km. Powierzchnia zlewni wynosi 3198 km². Źródła jej leżą w pasie wzniesień morenowych, w rymnie subglacialnej. Różnice wysokości pomiędzy dnem doliny a sąsiadującą wysoczyzną dochodzą do 60 m. Stoki doliny pokrywa buczyna pomorska. Partie źródłiskowe rzeki objęte zostały ochroną w postaci rezerwatu krajobrazowego „Dolina Pięciu Jezior”. Od miejscowości Stare Drawsko prowadzi szlak kajakowy im. kardynała Karola Wojtyły. Rzeką Dębica, jest drugą, co do wielkości rzeką w gminie Czaplinek. Wypływa z Jeziora Kołbackiego. Na jej trasie znajdują się jeziora Dębno i Koprzywno. W okolicy miejscowości Uradz rzeka tworzy niezwykle malowniczy przełom.

Rzeką Pilawka wypływa z jeziora Komorze, przepływa przez jeziora: Rakowo, Lubicko Małe i Brody. Trasą Pilawki prowadzi interesujący szlak kajakowy do jeziora Pile i dalej do Gwdy i Noteci. Szlak rozpoczyna się na jeziorze Żerdno w Starym Drawsku.

Jeziora - Na terenie gminy Czaplinek jest ponad 40 jezior zróżnicowanych pod względem wielkości i podłoża, a tym samym także fauny i flory. Są to jeziora o charakterze rynnowym, zastoiskowym i wytopiskowym. 9 z nich ma powierzchnię zwierciadła wody powyżej 100ha.

Krajobraz kulturowy - związany ze starymi wsiami, w których dominantą widokową często jest kościół, bądź dwór, a także okazałe niejednokrotnie zespoły zabudowy folwarcznej.

11. Obszary i obiekty chronione.

11.1. Ochrona prawna i planistyczna zasobów środowiska.

Obszar objęty planem znajduje się w granicach wielkoprzestrzennych obszarów objętych ochroną prawną:

- obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Ostoja Drawska” PLB 320019,
- obszar chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie”,
- otulina Drawskiego Parku Krajobrazowego.

Obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „**Ostoja Drawska**” PLB 320019 powołany został Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 179 poz. 1275 ze zm.) Obszar obejmuje część Pojezierza Drawskiego z ponad 50 jeziorami (10% pow. terenu), reprezentującymi wszystkie typy jezior. Teren został ukształtowany w wyniku działalności lądolodu podczas ostatniego zlodowacenia bałtyckiego. Pozostałościami tej działalności są między innymi: wały moreny czołowej, ozy, liczne jary, doliny rzek, jeziora rynnowe i wytopiskowe. Jeziora należą do najgłębszych w Polsce (Drawsko - 79,7 m). Największe to Drawsko (powierzchnia 1872 ha), Siecino, Żerdno, Komorze i Wilczkowo. Mają one urozmaiconą linię brzegową, na niektórych są wyspy. Brzegi jezior są wysokie, porośnięte lasem, głównie łęgami i buczyną, lub niskie, z roślinnością przybrzeżną. Lasy pokrywają ok. 25% terenu. Dominują tu bory, duże powierzchnie zajmują drzewostany bukowe, dębowe. Rzeźba terenu jest zróżnicowana, z licznymi wąwozami, parowami, niewielkimi, bezodpływowymi zbiornikami wodnymi, bagnami i torfowiskami. Największą rzeką jest Drawa, mająca tu swoje źródła. Swój początek biorą tutaj także inne rzeki, jak: Dębica, Wogra, Pilawka, Kokna i Rakon. Znaczna część obszaru jest użytkowana rolniczo. Występują co najmniej 23 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 6 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Jest to bardzo ważna ostoja dla kilku gatunków ptaków drapieżnych. W okresie lęgowym obszar zasiedla powyżej 3% populacji lęgowej puchacza (PCK), co najmniej 1% populacji krajowej następujących

gatunków ptaków: bielik (PCK), błotniak stawowy, bocian czarny, kania czarna (PCK), kania ruda (PCK), orlik krzykliwy (PCK), trzmielojad, czapla siwa, gągoł, krakwa; w stosunkowo wysokim zagęszczeniu występują bąk (PCK) i bocian biały. Na terenie obszaru szczególnie cenna jest dolina Drawy, która wraz z dopływami odgrywa bardzo ważną rolę łącznika między obszarami koncentracji cennej flory w urozmaiconym krajobrazie polodowcowym. Jej źródła znajdują się w rezerwacie Dolina Pięciu Jezior. Wody tych jezior są zasobne w wapń, na dnie zbiorników odkłada się kreda jeziorna, która podściela załadowiałe odcinki doliny między kolejnymi jeziorami. Dna jezior porastają łąki ramieniowe. Osobliwością są dobrze zachowane jeziora lobeliowe. Bardzo bogata jest także flora mchów, reprezentowana aż przez 274 gatunki, z których 30 uznano za zagrożone w Polsce. Do bardzo wartościowych zbiorowisk należą torfowiska, szczególnie wysokie, występujące na wododziałach oraz torfowiska przejściowe. Ostoja charakteryzuje się bogactwem i różnorodnością flory i fauny. Na jej terenie występują 742 gatunki roślin naczyniowych, spośród których 28 objętych jest całkowitą ochroną gatunkową, a 14 ochroną częściową. Spotyka się tu gatunki charakterystyczne dla roślinności atlantyckiej, arktycznej, borealnej, górskiej oraz ciepłolubne. Wody zasiedla 36 gatunków ryb i 1 gatunek kręgloustych, w tym 5 gatunków objętych ochroną prawną. Występuje tu 12 płazów i 5 gatunków gadów oraz 41 gatunków ssaków. Na terenie objętym planem nie występują ptaki objęte ochroną, dla których ustanowiono ostoję. Część ptaków wymienionych w formularzu bytuje nad jeziorem Czaplino.

Obszar chronionego krajobrazu **OChK „Pojezierze Drawskie”** powołany został Uchwałą Nr X/46/75 WRN w Koszalinie z dnia 17 listopada 1975 r. Obowiązują zasady i zakazy zawarte w Uchwale Nr XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 września 2009 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 66, poz. 1804 ze zm.) Celem ochrony na obszarze chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie” jest zachowanie i ochrona charakterystycznego środowiska przyrodniczego Pojezierza Drawskiego, szczególnie krajobrazu polodowcowego (wzgórza morenowe, liczne jeziora), obszarów leśnych, ekosystemów źródłiskowych, torfowiskowych ze stanowiskami gatunków chronionych, rzadkich i zagrożonych. Występuje tu wiele osobliwości florystycznych. Torfowiska, mokradła, wody rzek i jezior oraz zróżnicowane pod względem gatunkowym i siedliskowym lasy są miejscem bytowania i rozrodu licznych cennych gatunków zwierząt, w tym ryb, płazów, gadów oraz ptaków. Obowiązuje ochrona szczególnie cennych ekosystemów: wodnych z pasem roślinności przybrzeżnej, leśnych z obowiązkiem zachowania różnorodności biologicznej siedlisk, oraz enklaw zbiorowisk roślinności

naturalnej (oczek wodnych, bagienek, torfowisk) w obrębie ekosystemów lądowych. Uchwała Nr XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 września 2009 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu wprowadza w § 2 ust. 1 następujące zakazy obowiązujące na terenie OChK „Pojezierze Drawskie”:

- zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwośuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, nie dotyczy realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na

środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu.

§ 3 uchwały nie wprowadza zakazu likwidowania zadrzewień śródpolnych obejmujących:

- drzewa i krzewy do lat 20 niestanowiące siedlisk przyrodniczych w rozumieniu rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia, jako obszary Natura 2000,
- drzewa i krzewy stanowiące źródło gradacji szkodliwych owadów.

Otulina Drawskiego Parku Krajobrazowego

DPK został utworzony na mocy Uchwały Nr XVI/49/79 WRN w Koszalinie z dnia 24 kwietnia 1979 r. Celem ochrony w DPK jest zachowanie najcenniejszego pod względem przyrodniczym, kulturowym, historycznym, młodogłacjalnych krajobrazów równin sandrowych i stref czołowomorenowych fragmentu Pojezierza Drawskiego. Jeden z najpiękniejszych fragmentów DPK rozciąga się na północ od granicy Złocieńca - kompleks leśny z małymi jeziorami i jeziorem Siecino (jedno z większych jezior) z rezerwatem przyrody „Jezioro Morzysław Mały”. Otulina stanowi rodzaj strefy buforowej pomiędzy tymi szczególnie cennymi walorami środowiska a zwyczajnym, użytkowanym przez człowieka pozostałym obszarem. Została ona utworzona, aby dodatkowo gwarantować ochronę najcenniejszych walorów środowiska naturalnego Parku.

Korytarze ekologiczne

Pojęcie „Korytarz Ekologiczny” w prawie polskim pojawiło się stosunkowo niedawno, wraz z wejściem w życie ustawy „o ochronie przyrody” z dnia 16 kwietnia 2004 roku. Według niej jest to „obszar umożliwiający migrację roślin, zwierząt lub grzybów” (art. 5, pkt 2). Korytarz ekologiczny ma charakter pasa terenu lub ciągu oddzielonych od siebie niewielkimi odległościami obszarów różniących się przyrodniczo od otaczającego ich tła. W skali lokalnej są to pasy zadrzewień i zakrzewień oraz małe niezagospodarowane potoki łączące ze sobą oddalone od siebie cenne ekosystemy. W skali regionalnej i ponadregionalnej są to doliny rzek, ciągi łąk i lasów. W miejscach gdzie korytarze ekologiczne łączą się lub krzyżują powstają tak zwane „węzły”.

Teren objęty opracowaniem nie posiada ekosystemów szczególnie cennych wskazanych do zachowania i ochrony. W obrębie opracowania funkcje korytarza ekologicznego są bardzo ograniczone ze względu na fakt, że są to tereny zurbanizowane otoczone i poprzecinane

ciągami komunikacyjnymi o dużym nasileniu ruchu samochodowego indywidualnego, a w przypadku ul. Wałeckiej także publicznego i tranzytu towarów samochodami wielkotonażowymi.

Po północno-zachodniej stronie względem omawianego obszaru w odległości ok. 500m znajduje się najbliższej położona granica specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 SOO „Jeziora Czaplineckie” PLH 320039.

Poza istniejącymi formami i obszarami ochrony przyrody i środowiska omawiany w opracowaniu obszar położony jest także w niewielkiej odległości od projektowanej nieco przesuniętej granicy Drawskiego Parku Krajobrazowego, która miałaby przebiegać wzdłuż ul. Pławieńskiej. Wg „Waloryzacji przyrodniczej gminy Czaplinek” na tym terenie znajdują się 4 jeziora lobeliowe, tj.: Krzemno, Kaleńskie, Łęka i Ciemniak. Charakteryzują się one wyjątkowymi walorami przyrodniczymi (występują tu wszystkie typy torfowisk). Ponadto jest to teren gniazdowania bielika i bociana czarnego, żurawia, kszczyka, brodziec samotnego i występowania stanowisk wielu cennych gatunków płazów i gadów.

11.2. Środowisko kulturowe.

Podstawą prawną ochrony wartości kulturowych są:

- ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. 2003 nr 162 poz. 1568)
- europejska konwencja o ochronie dziedzictwa archeologicznego, La Valetta dnia 16 stycznia 1992 r. (Dz.U. 120/96.564)
- konwencja w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego, przyjęta w Paryżu dnia 16 listopada 1972 r. przez konferencję generalną organizacji narodów zjednoczonych dla wychowania, nauki i kultury na jej siedemnastej sesji. (Dz.U.32/76.190)
- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U.2013.627),
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. prawo ochrony środowiska (Dz.U.2013.1232)
- ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U.2012.647),
- ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. prawo budowlane (tekst jednolity Dz. U. 2010 nr 243 poz. 1623)
- ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (j.t. Dz. U. 2010 nr 102 poz. 651)
- ustawa o samorządzie gminnym (j.t. Dz.U.2013.594)

- ustawa z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz. U. 2011 nr 118 poz. 687)

Zgodnie art. 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, „ochrona zabytków polega, w szczególności, na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu:

- 1) zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie;
- 2) zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków;
- 3) udaremnianie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków;
- 4) przeciwdziałanie kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę;
- 5) kontrolę stanu zachowania i przeznaczenia zabytków;
- 6) uwzględnianie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska”.

W art. 5. ustawy nałożono obowiązki ochrony na właścicieli zabytków:

„Opieka nad zabytkiem sprawowana przez jego właściciela lub posiadacza polega, w szczególności, na zapewnieniu warunków:

- 1) naukowego badania i dokumentowania zabytku;
- 2) prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku;
- 3) zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie;
- 4) korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości;
- 5) popularyzowania i upowszechniania wiedzy o zabytku oraz jego znaczeniu dla historii i kultury”.

Zgodnie z art. 6. ustawy określono przedmiot ochrony:

„1. Ochronie i opiece podlegają, bez względu na stan zachowania:

- 1) zabytki nieruchome będące, w szczególności:
 - a) krajobrazami kulturowymi,
 - b) układami urbanistycznymi, ruralistycznymi i zespołami budowlanymi,
 - c) dziełami architektury i budownictwa,
 - d) dziełami budownictwa obronnego,

- e) obiektami techniki, a zwłaszcza kopalniami, hutami, elektrowniami i innymi zakładami przemysłowymi,
 - f) cmentarzami,
 - g) parkami, ogrodami i innymi formami zaprojektowanej zieleni,
 - h) miejscami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji;
 - i) (...)
- 3) zabytki archeologiczne będące, w szczególności:
- a) pozostałościami terenowymi pradziejowego i historycznego osadnictwa,
 - b) cmentarzyskami,
 - c) kurhanami,
 - d) reliktnami działalności gospodarczej, religijnej i artystycznej.

2. Ochronie mogą podlegać nazwy geograficzne, historyczne lub tradycyjne nazwy obiektu budowlanego, placu, ulicy lub jednostki osadniczej”.

Zgodnie z art. 7 ustawy: „Formami ochrony zabytków są:

- 1) wpis do rejestru zabytków;
- 2) uznanie za pomnik historii;
- 3) utworzenie parku kulturowego;
- 4) ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego”.

Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (art. 21 i 22) nakłada na gminę obowiązek prowadzenia gminnej ewidencji zabytków i sporządzania gminnego programu ochrony zabytków (w związku z art. 87 w cyklu czteroletnim).

Na terenie gminy Czaplinek (w tym także w mieście Czaplinek) występuje wiele obiektów wpisanych do rejestru zabytków. Poszczególne obiekty objęte ochroną konserwatorską zostały ujęte w „Waloryzacji wartości kulturowych gminy Czaplinek” i posiadają one swoje karty adresowe w WUOZ w Szczecinie Delegatura w Koszalinie. W gminie znajduje się 14 zabytkowych parkowych założeń pałacowo-dworskich, z których 5 zostało wpisanych do rejestru zabytków województwa zachodniopomorskiego oraz 37 zabytkowych cmentarzy (w tym 3 na terenie miasta Czaplinek). Oprócz obiektów budownictwa mieszkalnego, pałacowego i obiektów kultu religijnego w gminie są 4 zabytki archeologiczne wpisane do rejestru zabytków obejmujące stare, szczątkowo zachowane lub domniemane grodziska z okresu wczesnosłowiańskiego.

Strefy ochrony konserwatorskiej

Teren miasta Czaplinek, w uproszczeniu mówiąc, zależności od położenia, funkcji i wartości kulturowych został podzielony na strefy ochrony konserwatorskiej.

Strefa A ścisłej ochrony konserwatorskiej została ustanowiona dla:

- obszaru miasta obejmuje granice obszaru średniowiecznego układu urbanistycznego wpisanego do rejestru zabytków - obowiązują zasady ochrony określone w ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,
- niwy siedliskowej wsi o określonym i czytelnym układzie ruralistycznym, wypełnionej co najmniej w połowie oryginalną i mało przekształconą zabudową historyczną (powstałą przed 1945 r.).

Na obszarze strefy na terenach wiejskich ustala się obowiązujące zasady kompozycji zabudowy i zagospodarowania terenu

Strefa "A" ochrony konserwatorskiej obejmuje najbardziej centralną, śródmiejską część miasta. Jest to strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej, która obejmuje obszar szczególnie wartościowy pod względem historycznej struktury przestrzennej. Obszar ten uznany jest za szczególnie ważny, jako materialne świadectwo historyczne. W strefie tej zakłada się bezwzględny priorytet wymagań konserwatorskich nad potrzebami inwestycyjnymi, gospodarczymi i usługowymi. Działania konserwatorskie w tych strefach zmierzają do zachowania historycznego układu przestrzennego i konserwacji jego głównych elementów. Wszelka działalność inwestycyjna, w tym także przebudowy, remonty, adaptacje, wymagają uzgodnienia z Zachodniopomorskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w Szczecinie.

Strefa B pośredniej ochrony konserwatorskiej to obszary:

- na terenie miasta obejmujące granice zagospodarowania czytelnego układu urbanistycznego miasta wypełnionego głównie oryginalną zabudową historyczną, w niewielkim stopniu przekształconą z niedużymi ubytkami lub uzupełnieniami nową zabudową z zachowaniem tradycyjnych form i cech zabudowy.
- na terenach wiejskich obejmujące granice zagospodarowania niwy siedliskowej wsi o określonym i czytelnym układzie ruralistycznym, wypełnioną oryginalną, lub przekształconą zabudową historyczną z ubytkami lub uzupełnieniami nową zabudową z zachowaniem podstawowych cech lokalizacji tradycyjnej.

Na obszarze miasta w strefie B obowiązują również ograniczenia w zakresie zagospodarowania przestrzennego dotyczące układu ulic i placów, podziałów parcelacyjnych, utrzymanie istniejącej zabudowy o wartości historycznej i kompozycji przestrzennej zabudowy i układów zieleni i ich składu gatunkowego.

Na obszarach wiejskich ustalone zostały także obowiązujące zasady kompozycji zabudowy i zagospodarowania terenu.

Strefa K krajobrazowej ochrony konserwatorskiej obejmuje tereny założeń zieleni w mieście Czaplinek oraz na wsi i ich otoczenie w szczególności usytuowane w urozmaiconym krajobrazie i zdominowane przez tereny zieleni. Zadaniem tej strefy jest ochrona cech fizjonomicznych wywodzących się z położenia w krajobrazie, zgodnie z tradycją historyczną oraz zachowanie i ochrona oryginalnych obiektów historycznego zagospodarowania terenu. Na obszarze strefy ustala się obowiązujące zasady lokalizacji zabudowy, kompozycji i zagospodarowania oraz podstawowe parametry form zabudowy oraz zasady zagospodarowania i ukształtowania terenu.

Na terenie gminy Czaplinek wprowadzono także strefy WI, WII i WIII ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych w stopniu uzależnionym od typu strefy. Wprowadzenie stref ochrony w odniesieniu do archeologicznych pozostałości dziedzictwa kulturowego powoduje całkowitą jego ochronę lub dopuszcza ingerowanie w niewielkim stopniu w teren poprzez np. niewielki stopień zainwestowania terenu po uprzednim uzgodnieniu zakresu i sposobu wykonywanych prac ziemnych z Biurze Konserwatora Zabytków.

Obszar objęty niniejszym opracowaniem leży w granicach dwóch stref ochrony konserwatorskiej:

Północna część terenu – od ul. Rzeźnickiej na północnym zachodzie do południowej granicy działek przy ul. Czarnkowskiego i dalej przez ul. Walecką wzdłuż granicy terenu szkoły przy ul. Waleckiej do granicy terenu osiedla przy ul. gen. Józefa Bema i dalej ul. gen. Józefa Bema do ul. Rzeźnickiej – leży w strefie A ochrony konserwatorskiej.

Pozostała część terenu opracowania leży w strefie B ochrony konserwatorskiej. Jedynie niewielki fragment terenu – na południowym-wschodzie od ul. Poznańskiej obejmujący osiedle zabudowy mieszkaniowej szeregowej i teren róg ul. Poznańskiej i Waleckiej zabudowany budynkiem jednopiętrowym z usługami handlu i zdrowia – położone są poza strefą B ochrony konserwatorskiej.

Osiedle zabudowy mieszkaniowej szeregowej przy ul. Poznańskiej

Teren róg ul Poznańskiej i Wałęckiej zabudowany budynkiem jednopiętrowym z usługami handlu i zdrowia

Wśród obiektów zabytkowych terenu miasta Czaplinek, na terenie objętym opracowaniem znajdują się:

ul. Bydgoska

1. Dom mieszkalny, ul. *Bydgoska* 1,1a, mur., ok. 1930 r.
2. Dom mieszkalny, ul. *Bydgoska* 5,5a mur., ok. 1930 r.

ul. Czarnkowskiego

17. Dom mieszkalny, ul. 1/1a, mur., ok. 1930 r.
18. Dom mieszkalny, ul. Czarnkowskiego 2, mur., 4 ćw. XIX w.
19. Dom mieszkalny, ul. 3/3a, mur., ok. 1930 r.

20. Dom mieszkalny, ul. 5/5a, mur., ok. 1930 r.

21. Dom mieszkalny, ul. 6a, mur., ok. 1930 r.

22. Dom mieszkalny, ul. 7, mur., ok. 1930 r.

23. Dom mieszkalny, ul. 9, mur., ok. 1930 r.

ul. Grunwaldzka

95. Szkoła, ul. Grunwaldzka 1, mur., ok. 1900 r.

96. Budynek mieszkalny, ul. Grunwaldzka 3, mur., ok. 1925 r.

97. Budynek mieszkalny, ul. Grunwaldzka 5, mur., ok. 1930 r.

98. Budynek mieszkalny, ul. Grunwaldzka 6-6e, mur., ok. 1930 r.

99. Budynek mieszkalny, ul. Grunwaldzka 8-8e, mur., ok. 1930 r.

ul. Poznańska

172. Dom mieszkalny, ul. Poznańska 2,2a, mur., ok. 1930 r.

173. Dom mieszkalny, ul. Pomorska 4,4a, mur., ok. 1930 r.

174. Dom mieszkalny, ul. Pomorska 6,6a, mur., ok. 1930 r.

175. Dom mieszkalny, ul. Pomorska 8,8a mur., ok. 1930 r.

ul. Rzeźnicka

185. Dom mieszkalny, ul. Rzeźnicka 3, mur., ok. 1930 r.

186. Dom mieszkalny, ul. Rzeźnicka 4, mur., ok. 1930 r.

187. Dom mieszkalny, ul. Rzeźnicka 5, mur., 1914 r.

188. Dom mieszkalny, ul. Rzeźnicka 7, mur., ok. 1930 r.

189. Dom gospodarczy, ul. Rzeźnicka 7, mur., ok. 1930 r.

190. Dom mieszkalny, ul. Rzeźnicka 9, mur., po 1900 r.

191. Dom mieszkalny, ul. Rzeźnicka 11, mur., pocz. XX w.

ul. Walecka

246. Dom mieszkalny, ul. Walecka 28, mur., 3 ćw. XIX w.

248. Dom mieszkalny, ul. Walecka 31, szach./mur., poł. XIX w.

249. Dom mieszkalny, ul. Walecka 33, mur., lata 60-te XIX w.

250. Dom mieszkalny, ul. Walecka 34, mur., 4 ćw. XIX w.

251. Dom mieszkalny, ul. Walecka 35, mur., lata 60-te XIX w.

252. Dom mieszkalny, ul. Walecka 41, mur., 4 ćw. XIX w.

253. Dom mieszkalny, ul. Walecka 42, mur., ok. 1930 r.

254. Dom mieszkalny, ul. Walecka 43, mur., po 1900 r.

255. Dom mieszkalny, ul. Walecka 44a, mur., po 1900 r.

256. Dom mieszkalny, ul. Walecka 45, mur., 3 ćw. XIX w.

- 257. Dom mieszkalny, ul. Wałęcka 46a, mur., po 1900 r.
- 258. Dom mieszkalny, ul. Wałęcka 47a, mur., po 1900 r.
- 259. Dom mieszkalny, ul. Wałęcka 48a, mur., po 1900 r.
- 260. Dom mieszkalny, ul. Wałęcka 50a, mur., po 1900 r.
- 261. Dom mieszkalny, ul. Wałęcka 51, mur., po 1900 r.
- 262. Dom mieszkalny, ul. Wałęcka 52, mur., po 1900 r.

Spośród zabytkowych cmentarzy w gminie Czaplinek teren objętym opracowaniem graniczy z terenem dawnego cmentarza ewangelickiego obecnie (po 1945 r.) park przy ul. Wałęckiej o powierzchni 4,1 ha z zachowaną bramą i 14 fragmentami nagrobków z I poł. XIX w.

12. Zagadnienia sozologiczne - źródła zagrożenia środowiska.

Środowisko, w tym jego zasoby i walory przyrodnicze poddawane są różnym szkodliwym oddziaływaniom. Źródła niekorzystnych oddziaływań mogą być zlokalizowane na terenie miasta, jak również mogą pochodzić z zewnątrz (migracja zanieczyszczeń w wodzie, w powietrzu).

Na obszarze objętym niniejszym opracowaniem występują formy antropogeniczne, które powodują zakłócenia w funkcjonowaniu środowiska lub obniżają jego wartości ekologiczne i estetyczne. Ulica Wałęcka przebiegająca przez część obszaru i wzdłuż jego południowo-wschodniej granicy, jest źródłem hałasu, wibracji i zanieczyszczeń pyłowo-gazowych. Ten sam problem dotyczy pozostałych ulic przebiegających przez teren opracowania lub wzdłuż jego granic. Jednak natężenie ruchu samochodowego jest największe właśnie ul. Wałęcką i ew. fragmentem ul. Pławieńskiej przebiegającej wzdłuż północno-zachodniej granicy terenu. To właśnie natężenie ruchu i rodzaj tranzytu determinują stopień i ewentualne nasilenie negatywnego oddziaływania czynników antropogenicznych na środowisko przyrodnicze i tak zubożałe w wyniku silnej antropopresji na tym terenie.

12.1. Jakość powietrza.

Dla obszaru opracowania brak jest pomiarów stężeń zanieczyszczeń w powietrzu, mogących stanowić podstawę bieżącej oceny jakości. Na podstawie matematycznego modelu rozprzestrzeniania dla zanieczyszczeń: SO₂, NO₂, CO, ołowiu, benzenu, arsenu, kadmu, niklu oraz ozonu, wykonanego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie, strefę zachodniopomorską, w której położony jest Czaplinek sklasyfikowano w klasie A (wartości poszczególnych zanieczyszczeń nie przekraczają poziomów dopuszczalnych oraz

poziomów docelowych). W zakresie benzo(a)pirenu oraz pyłu PM 10 sklasyfikowano w klasie C.

12.2. Hałas komunikacyjny drogowy.

Źródłem hałasu komunikacyjnego w obrębie opracowania jest przede wszystkim ulica Wałęcka, stanowiąca fragment drogi wojewódzkiej 167 przebiegająca z północnego zachodu na południowy wschód przez środek terenu i stanowiąca także część jego wschodniej granicy. Poza tym fragment drogi krajowej nr 20 biegnącej ul. Pławieńską charakteryzuje się także dużym natężeniem hałasu. Nieco słabsze jest oddziaływanie niekorzystne hałasu komunikacyjnego z pozostałych ulic, które tu stanowią bardziej lokalne, choć nie tylko, ciągi komunikacyjne.

12.3. Jakość wód podziemnych i powierzchniowych.

W Czaplinku znajduje się punkt kontrolno-pomiarowy w sieci krajowego monitoringu wód podziemnych nr 375. W punkcie tym bada się czwartorzędowe wody gruntowe. W roku 1999 zaklasyfikowano je, jako Ib (wód o wysokiej jakości), w roku 2000 klasy II (wody średniej jakości), a w latach 2001-2003 do klasy III (wody niskiej jakości) (Raporty z lat 1999-2004). Według nowej klasyfikacji (5-cio klasowej) w latach 2004-2007 i w 2010 r. wody w tym punkcie zakwalifikowano do klasy IV (czyli wód złej jakości) ze względu na związki azotu. Na jakość wód w rejonie Czaplinka wpływają naturalne procesy zachodzące w wodach podziemnych oraz wyraźne oddziaływanie antropogeniczne. Główną przyczyną słabego stanu chemicznego wód były podwyższone zawartości amoniaku (związek azotu) pochodzenia antropogenicznego.

Wyniki oceny jakości wód podziemnych badanych w latach 2004–2007 w punkcie nr 375 krajowego monitoringu wód podziemnych

Nr punktu badawczego	Lokalizacja	Stratygrafia	Klasa 2004*	Klasa 2005*	Klasa 2006	Klasa 2007	Klasa 2010	Wskaźniki przekraczające normy w 2010 roku				Zawartość azotanów w 2010 roku (mg/dm ³)
								w kl.III	w kl.IV	w kl. V	dla wód przeznaczonych do spożycia	
375	Czaplinek	Q	IV	IV	IV	IV	IV		NH ₄		NH ₄ , Mn	0,08

Na omawianym terenie woda jest czerpana z miejskich ujęć wody i jej skład chemiczny i stan czystości jest ściśle kontrolowany przez pracowników instytucji komunalnych.

12.4. Przekształcenia rzeźby terenu.

Głównym zagrożeniem dla ukształtowania terenu są czynniki antropogeniczne, związane z prowadzeniem prac budowlano – remontowych. Dlatego należy zwrócić szczególną uwagę na zabezpieczenie w czasie prowadzenia robót wierzchniej, urodzajnej warstwy gleby, w celu jej późniejszego ponownego wykorzystania, jako podłoże pod rewaloryzowany pod względem przyrodniczym teren.

Kolejną przyczyną niekorzystnych zmian w rzeźbie terenu jest erozja wodna i wietrzna oraz zalewy powodziowe, jako czynnik abiotyczny występujący w środowisku.

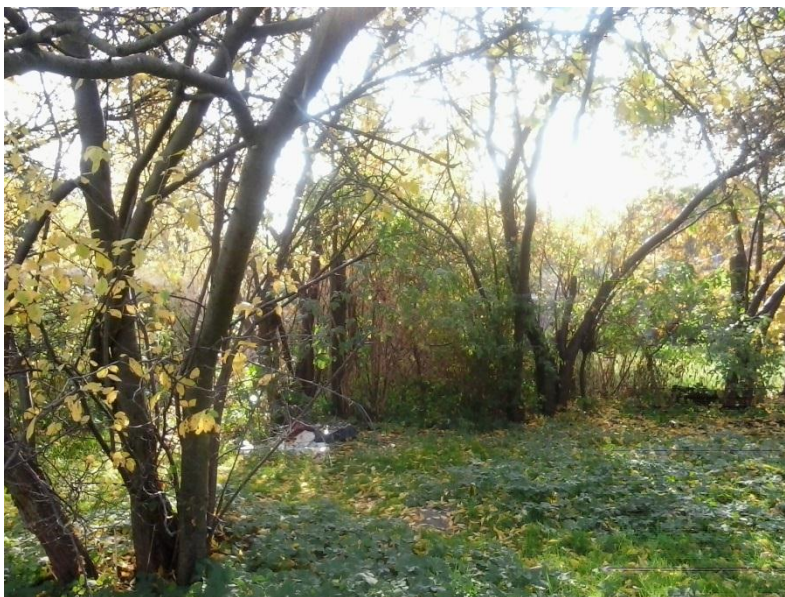
Na omawianym terenie w zasadzie nie występują zagrożenia dla rzeźby terenu spowodowane robotami ziemnymi, ponieważ z jednej strony teren opracowania jest stosunkowo płaski, a z drugiej strony wszelkie prace przy wykopach i nasypach są uzgodnione z Konserwatorem Zabytków i, poza zamierzonymi koncepcjami projektantów, generalnie po zakończeniu prac budowlanych dąży się do niwelacji terenu, co w tym przypadku oznacza podtrzymanie istniejącego ukształtowania terenu.

Jeśli chodzi o zagrożenie erozją wodną lub wietrzną, to należy uznać, że na omawianym terenie takie zagrożenie nie występuje.

12.5. Odpady.

Od czerwca 2007 roku cały teren gminy Czaplinek został objęty selektywną zbiórką odpadów. Wprowadzenie selektywnej zbiórki odpadów związane było z uruchomieniem Zakładu Gospodarki Odpadami w Wardyniu Górnym, wybudowanym przez Międzygminne Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami Sp. z o.o.

Na analizowanym obszarze stwierdzono w niewielkim stopniu występowanie terenów zaśmieconych. Na terenach nieużytków lub nie całkowicie zagospodarowanych pojawiają się niewielkie ilości odpadów degradujące środowisko.

Dziki wysypisko odpadów przy przedzielnym przejściu od osiedla
przy ul. gen. Józefa Bema do ul. Waleckiej

III. Powiązania oraz procesy zachodzące w środowisku.

1. Dotychczasowe zmiany w środowisku i jego odporność na skutki tych zmian.

Środowisko terenu opracowania ulega systematycznej zmianie głównie w wyniku postępujących zmian antropogenicznych.

Część zabudowy mieszkaniowej objęta jest ochroną konserwatorską z tytułu swoich walorów historycznych, ale w czasach współczesnych powstało także wiele obiektów kubaturowych przeznaczonych na cele mieszkaniowe, handlowe, usługowe lub oświatowe czy sportowe i zdrowotne, a niektóre z tych zabytkowych remontowano. O ile podstawowy układ komunikacji nie uległ zmianie, o tyle nawierzchnie ulic zostały „unowocześnione”.

2. Powiązania przyrodnicze obszaru z jego otoczeniem.

Obszar opracowania położony jest w granicach obszarów chronionych: obszaru NATURA 2000 „Ostoja Drawska”, obszar chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie” i otuliny Drawskiego Parku Krajobrazowego. Niemniej sam w sobie obszar położony jest w terenie zurbanizowanym i pozbawiony jest unikalnych zbiorowisk roślinnych oraz siedlisk roślin i zwierząt. Na lokalną strukturę przyrodniczą obszaru objętego planem składają się: zadrzewienia przydrożne, zieleń przydomowa prywatna i niewielkie obszary zieleni urządzonej oraz 2 obszary nieużytków.

Główne powiązania przyrodnicze analizowanego obszaru z jego otoczeniem, dzięki którym następuje jego zasilanie biologiczne, występują w kierunku wschodnim poprzez kompleks zieleni miejskiej dawnego cmentarza ewangelickiego z terenami wokół jez. Czaplino, lub w kierunku południowo-zachodnim. Generalnie jednak teren jest dość wyizolowany, a otaczające go ciągi komunikacyjne stanowią bariery migracyjne.

IV. Ocena stanu i funkcjonowania środowiska.

1. Ocena odporności środowiska na degradację oraz zdolności do regeneracji.

To na ile wprowadzane zmiany wpłyną negatywnie na stan środowiska warunkuje jego naturalna odporność. Naturalna odporność środowiska zależy m.in. od: składu mechanicznego gleby oraz rodzaju skały macierzystej, żyzności siedliska, pokrycia roślinnością, ukształtowania terenu oraz stopnia ustabilizowania gruntu, klimatu, a zwłaszcza częstotliwości występowania nadzwyczajnych zjawisk atmosferycznych (gwałtowne wichry, ulewę, itp.), stosunków wodnych oraz zdolności retencyjnej gleby.

Określenie odporności na oddziaływania człowieka napotyka na szereg problemów metodycznych wynikających przede wszystkim z powodu braku pełnej informacji co do stanu środowiska, oddziaływania na środowisko kilku czynników naraz (zarówno naturalnych jak i antropogenicznych) – nie można stwierdzić, który i w jakim stopniu jest decydujący, zróżnicowania struktury środowiska przyrodniczego, co wpływa na dużą nieprzewidywalność jego reakcji na antropopresję, progowego charakteru reakcji środowiska na oddziaływanie bodźców antropogenicznych i naturalnych, którego efektem jest nieliniowość funkcji tej reakcji, różnego stopnia odporności na różnego rodzaju stresory – ten sam obszar może być mało odporny na jeden typ działań człowieka, będąc jednocześnie bardzo odpornym na inny, braku pełnej wiedzy, co do charakteru procesów regeneracyjnych – odtwarzanie niektórych komponentów środowiska trwa długo (np. kilkadziesiąt lat), i przekracza długość życia jednego pokolenia ludzi, natomiast pełen monitoring środowiska prowadzony jest dopiero w ostatnich 2-3 dekadach, brak jest informacji o pełnym przebiegu wielu procesów regeneracyjnych zachodzących w środowisku przyrodniczym, środowisko bardzo rzadko wraca do takiego samego stanu, jaki występował przed wystąpieniem oddziaływań. W związku z powyższym ocena odporności środowiska niesie ze sobą dużo elementów niepewności.

Z problemem odporności środowiska wiąże się ocena jego zdolności do regeneracji. Generalnie można stwierdzić, że im wyższa jest odporność środowiska, tym większe są także jego możliwości regeneracyjne. Zdolność do regeneracji najczęściej jest wyrażana długością czasu, jaki upływa między momentem ustania działania czynników odkształcających środowisko a powrotem środowiska do stanu, który występował przed rozpoczęciem działania tych czynników. Jednak stwierdzić należy, że środowisko rzadko wraca do stanu w pełni zgodnego z wyjściowym.

Zdolność do regeneracji posiadają przede wszystkim komponenty biotyczne, a spośród abiotycznych – hydrosfera i klimat. Proces regeneracji powierzchni ziemi i gleb jest długotrwały, a czasem niemożliwy bez udziału człowieka.

Na omawianym terenie mamy do czynienia z dość jednorodnym zagospodarowaniem i użytkowaniem podporządkowanym potrzebom człowieka żyjącego w mieście (prawie w centrum miasta). Wskutek tego mamy teren zurbanizowany, bez roślinności naturalnej, na wyniesieniu morenowym i podłożu piaszczysto-gliniastym, z wodą poniżej 2mppt, co daje słabą odporność na degradację i nienajlepsze warunki do samoodnowienia.

2. Ocena stanu ochrony zasobów przyrodniczych i krajobrazowych.

Na terenie objętym analizą nie występują szczególnie cenne ekosystemy w skali regionu wymagające ochrony. Teren ten podlega pewnej antropopresji i degradacji.

Teren opracowania pomimo nie stwierdzenia w jego granicach występowania szczególnych i cennych okazów fauny i flory leży w granicach **obszaru Natura 2000 „Ostoja Drowska” PLB320019** i głównie z tego tytułu wszelkie zasoby przyrodnicze objęte są ochroną. Jest to ostoja ptasia, na terenie, której obowiązuje postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko zgodnie z art. 33. ust. 2 ustawy o ochronie przyrody.

Ponieważ teren opracowania leży również w granicach otuliny **Drowskiego Parku Krajobrazowego DPK** oraz w **Obszarze Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Drowskie”**, obowiązują na nim zakazy, wprowadzone Ustawą o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004r. oraz Rozporządzeniami Wojewody Zachodniopomorskiego: 15/2005 z dnia 27 lipca 2005 r. w sprawie Drowskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Zach., Nr 64, poz. 1378) i 4/2005 z dnia 22 marca 2005 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Zach., Nr 25, poz. 497), które skutecznie przyczyniają się do ochrony istniejących tu zasobów przyrodniczych i ich bioróżnorodności.

3. Ocena zgodności dotychczasowego użytkowania i zagospodarowania obszaru z uwarunkowaniami przyrodniczymi.

Dotychczasowy sposób użytkowania i zagospodarowania obszaru objętego planem można w zasadzie uznać za zgodny z uwarunkowaniami przyrodniczymi. Należy zwrócić uwagę na prawidłową gospodarkę odpadami, skutecznie przestrzegać obowiązujących lokalnie zasad gromadzenia i segregacji i na bieżąco korygować ewentualne nieprawidłowości.

4. Ocena charakteru i intensywności zmian zachodzących w środowisku analizowanego obszaru oraz terenów bezpośrednio przyległych.

Na terenie objętych analizą nie występują zasoby przyrodnicze wymagające formalnej ochrony. Środowisko podlega ochronie na podstawie przepisów prawnych ustalających obowiązujących norm dla poszczególnych jego sfer (hałas, powietrze, wody, powierzchnia ziemi itd.).

V. Wstępna prognoza dalszych zmian zachodzących w środowisku.

Wstępnej prognozy dalszych zmian w środowisku można dokonać w oparciu o politykę przestrzenną zapisaną w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz wniosków właścicieli lub inwestorów, a także z generalnych tendencji charakterystycznych dla fazy rozwoju układów osadniczych.

Zachowanie dotychczasowego użytkowania i zagospodarowania nie będzie miało negatywnego wpływu na środowisko w przypadku przestrzegania przepisów dot. ochrony środowiska.

VI. Przyrodnicze predyspozycje kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej. Ocena przydatności środowiska – uwarunkowania ekofizjograficzne.

W niniejszym opracowaniu dokonano analizy uwarunkowań rozwojowych, w tym walorów przyrodniczych występujących na obszarze objętym projektem mpzp.

1. Główne elementy kształtujące system przyrodniczy.

Zgodnie z § 6. ust. 4) Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie opracowań ekofizjograficznych celem opracowania ekofizjograficznego jest „określenie przyrodniczych predyspozycji do kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej, polegające w szczególności na wskazaniu obszarów, które powinny pełnić przede wszystkim funkcje przyrodnicze”.

Na wstępie należy stwierdzić, że obszar, dla którego sporządzony jest projekt planu, znajduje się poza układem najcenniejszych przyrodniczo terenów w granicach gminy i w jej sąsiedztwie. W granicach terenu objętego sporządzanym planem stwierdzono bytowanie gatunków roślin i zwierząt objętych ochroną – są to jednak gatunki dość pospolite i najmniejszej troski (niższego ryzyka) w kategorii zagrożenia Czerwonej Księgi Gatunków Zagrożonych wg IUCN – których nie uznaje się za w większym lub mniejszym stopniu zagrożone wyginięciem.

Pomimo, że obszar znajduje się w granicach wielkoobszarowych form ochrony, to nie posiada on zasadniczego znaczenia dla ich funkcjonowania.

2. Uwarunkowania i predyspozycje ekofizjograficzne.

Rozpatrując wszystkie uwarunkowania rozwojowe, w tym walory przyrodnicze obszaru, można określić przydatność analizowanego obszaru do ochrony i zainwestowania. Wstępnej analizy środowiska dokonano w trakcie prac nad Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Czaplinka. Ustalenia tego dokumentu dla obszaru objętego projektem planu zostały przedstawione już wcześniej.

Istotne znaczenie dla decyzji planistycznych w przypadku analizowanych obszarów mają procesy urbanizacyjne, przede wszystkim potrzeba rozwoju funkcji usługowych i mieszkaniowych.

Kluczowymi czynnikami, które determinują możliwości rozwoju przestrzennego i decydują o predyspozycjach terenu do zagospodarowania są: rzeźba terenu i budowa geologiczna,

warunki topoklimatyczne oraz pokrycie terenu. Ponadto istotne są powiązania funkcjonalno-przestrzenne w ramach struktur miasta, wśród których analizowany teren jest położony.

3. Ocena przydatności środowiska. Obszary chronione. Pola konfliktowe.

Uwarunkowania wynikające z analizy środowiska przyrodniczego pozwalają stwierdzić, że omawiany w opracowaniu teren ma dość jednorodny pod względem fizjograficznym charakter. Udział terenów nieużytków, o odmiennych nieco warunkach jest niewielki, a też różnice nie są na tyle istotnych rozmiarów i wartości żeby wprowadzać istotne rozróżnienie na odrębne jednostki fizjograficzne.

Jednostki funkcjonalno-przestrzenne

JFP	Obecna funkcja obszaru	Predyspozycje ekofizyograficzne
Strefa zurbanizowana	tereny zurbanizowane – zabudowa mieszkaniowa jedno i wielorodzinna i handlowo-usługowa, tereny parkingów, komunikacji, usług oświaty, zdrowia	utrzymanie funkcji
	Tereny usług oświaty, sportu i zdrowia	utrzymanie funkcji
	tereny ogrodów i nieużytków	dopuszczalna lokalizacja funkcji mieszkaniowych i usługowych, jako kontynuacja istniejących funkcji występującej w granicach terenu lub w sąsiedztwie

4. Wnioski do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W związku z położeniem obszaru objętego niniejszym opracowaniem w granicach obszaru Natura 2000 „Ostoja Drawska” (PLB 320019), w Obszarze Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Drawskie” i na terenie otuliny Drawskiego Parku Krajobrazowego, przy jego zagospodarowaniu należy przestrzegać zasad zagospodarowania i użytkowania terenu oraz zakazów określonych m.in. w Ustawie o ochronie przyrody i w Rozporządzeniach Wojewody Zachodniopomorskiego: 15/2005 z dnia 27 lipca 2005 r. w sprawie Drawskiego Parku

Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Zach., Nr 64, poz. 1378) oraz 4/2005 z dnia 22 marca 2005 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Zach., Nr 25, poz. 49 ze zm.).

- Dla zachowania prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego powinno się do minimum ograniczyć wycinkę drzew i krzewów.
- Przy zagospodarowaniu zieleni obszaru opracowania, roślinność ozdobna (zielna oraz drzewa i krzewy) powinna być tak dobrana by harmonizowała z otaczającą przyrodą. Właściwy dobór gatunków powinien zapobiegać procesowi wypierania gatunków rodzimych przez nowe ekspansywne nasadzenia (gatunki obce geograficznie).